

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Digte

Citation: Stub, Ambrosius: "Digte", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 109. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-stub02val-shoot-idm139871599345120.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Digte

Tillæg

110

111

I. Breve m. m. fra Ambrosius Stub

Følgeskrivelse til Digtet til Løvenørn

16. Marts 1740.

Deres Excellence

Høy-ædle og Velbaarne Hr: General Lieutenant! Da den Excellente Løvenørns Død over alt er bekiendt og jeg tillige veed, hvor høy Priis Deres Excel: i denne Time legger paa den Afdødes Qvaliteter; Saa understaar jeg mig at begaae en Dristighed, som ihenseende til intentionen maatte pardoneres, i det jeg stiller indlagte ind for Deres Excell. høye Skiønsomhed, der allerbest kand see, om Skilleriet ligner Manden, og copien i sin korte extract conform med originalen: Skulle saa ringe en Tegning ey meritere lyset, kand det saa meget dis lettere hindres der fra, som der i ald Sandhed ey er fleere til end den samme; bliver den anseet med naadige Øyne, kand den; for sin Kortheds skyld, des lettere multipliceres. I øvrigt udbeder Autor sig alleeneste character af

Deres Excellences

Thaasinge d. 16. Mart.

Anno 1740 ·/·

hengivne Client

og

underdanigste Tienere

Ambrosius Stub

RA. Klevenfeldts Samlinger 12: Poul Løvenørn. Tidl. trykt i Barfod III Indledn. S. XXV. - Det ses ikke, til hvilken Generalløjtnant Skrivelsen var henvendt, maaske har det, som Barfod formoder, været til Løvenørns Efterfølger som Overkrigssekretær Michael Numsen. Digtet naaede imidlertid frem til Løvenørns Søn Frederik Løvenørn. - Jf. Indl. S. 20 og 45 f.

112

Brev til Oberstløjtnant Niels Juel

17. Marts 1741.

Høy-ædle og Welbaarne Herre,

Høy-gunstige Patron!

I underdanigst Følge Høy-gunstige Hr. Patronens Naadige Behag haver Jeg undertegnede ey kundet undlade paa dette Klagemaal herved i Korthed saaleedes at replicere, det Jeg af Besværingens u-besværede Auctor paa et ugrundet fundament er nærmest blandt dem, imod hvilke hand her søger Assistance og Handthævelse -

Her klages over Nogle efter hans Beretning sig her i Sognet virkelig opholdende Personer, af hvilke hand har ofte æsket Pass og Beviis, men ey kundet obtinere det, og disse er det jo hand af en formeent retskaffen Iver saa hiertelig søger udryddede af Guds Meenighed, med viidere -

Det er ikke min Sag at examinere, hvorleedes Manden bør holde sig sin Allernaadigste Konges Villie efterrettelig i at æske Pass og Beviiser: Hvorleedes hand bør efterkomme baade Guds og Majestetens overeensstemmende Villie i at behandle de Faar, hand her i sin anbetroede Meenighed kalder vildfarende: Hvorleedes hand imod saadanne sig hos ham opholdende virkelig forvildede Mennisker er pligtig at erviise Nidkiærhed med Forstand: Hvorleedes hand bør nøye betragte, at den Leye-Svend, der af frygt for ulven lader Faarene adspreedes, er ey engang saa last-værdig, som den, der med Forset forjager de Vildfarende Faar.

113

Men Qvæstio bliver egentlig denne: Om Hr. Iversen med nogen Sandfærdighed har foregivet, det Jeg er een af disse paa-ankede Personer, som hand, efter sin Beretning, har æsket og ofte æsket Pass og Beviis af?

Dersom jeg nu var forsikkert om accuratesse i Mandens Hukommelse, som Jeg virkelig er forsikkert, at der ingen utidige Passioner bør herske over ham, saa maatte hand selv gandske gierne besvare denne Qvæstion; da hand efter en u-partisk Samvittighed i ald Guds Sandhed skulle tilstaae, at dette hans foregivende, saa viit mig betreffen, er aldeles urigtigt og u-sandfærdigt.

Men, som hand derfor mueligt vilde huske feyl paa Nye, saa svarer Jeg selv og sandfærdelig erklærer, det Min Anklagere Hr. Iversen aldrig af mig har været Pass og Beviis begiærende.

Og da Jeg 1) har været kiendt med ham, siden hand var kun et ungt Barn, 2) har alt i nogle Aar været min egen Mand og vel givet andre, men ey til dato været anmodet at give mig selv Pass, Ja 3) har aldrig nogen Gang paa Slottet indfunden mig som Domestique, men alleene som fremmet hos min Høy-gunstige Patron, undertiden haft at forrette; Saa veed Jeg ey heller med hvad raïson slige Ting af mig kunde forlanges.

Om Nogen af de andre anklagede Personer har været ham ubekjendte, og tillige som Huusfolck eller Tieneste Tyende eller paa andre Maader virckelig opholdet sig i hans Meenighed, uden at lade ham paa betimelig Anfordring see, hvad Pass og Beviis de har bragt med sig, kand over alt være Mig lige meget.

Saa meget seer Jeg, at Hans Vellærde Vel-ærværdighed ved denne deres Anklagelse prætenderer at vilde bringe store Ting til Veye, som efter hans egne ord er Deels at befordre 114 dem til Saligheds oplysning og opbyggelse, Deels at hemme den Forargelse, de Eenfoldige af dem har draget -

Men bliver Connexionen ret observeret, saa kand ved denne Mandens Methode end og de oplyste i hans Meenighed en merckelig Scrupel foraarsages, og endda derved hverken skee Saligheds oplysning hos de vildfarende, ey heller den selv-tagte Forargelses Hemmelse hos de Eenfoldige -

Thi hans Welærværdighed giver jo forstaaelig og klarlig nock til kiende, at endskiønt alle de af ham anklagede virkelig, som hand foregiver, opholder sig i hans Meenighed, saa befordre hand dem dog ikke til nogen Saligheds oplysning og opbyggelse, førend de kand viise ham de samme Pas og Beviiser, som hand, efter egen sigelse, har ofte æsket. Men i Mangel her af søger hand at see dem af denne Guds Meenighed udryddede, hvor de da hos ham hverken har Saligheds oplysning eller opbyggelse at vente.

Hvad om Nogen af dem u-muelig kunde bringe ham pass og beviis i den Form og façon hand faldt paa at æske, og derover efter hans Ivrigte forlangende bleve hovedkulds udryddede og udfeyede af denne Guds meenighed? !I saa kunde jo alle her værende oplyste og retsindige Guds Børn meget let falde i disse tancker:

Herre Gud! Mon vor Prest dog ikke være et lidet for nidkiær i somme Poster? Mon de Stakkels Menniskers Oplysning, opbyggelse og Salighed ved ingen anden Middel og Methode uden alleene efter Prestens Paastand kunde bleven befordret? Mon dog ingen Retsindig Siele-Sørger, hvor de efterdags kommer, kand udfinde nogen slags Maade, hvorpaa de blandt andre Guds Børn kand beforders til Salighed? Eller mon alle ret-lærende og ret-levende Prester ligeleedes vil see dem udryddede? O saa maae de jo omsider emigrere til de Steder, hvor ikke engang opbyggelse i den Sande 115 Christendom eller oplysning til Salighed bliver funden? Herre Gud! mon dog vor Prest ikke være et lidet for nidkiær i somme Poster?

Jeg har der fore i Klagemaaliet forgieves leedet efter en særdeeles Hoved-Post, i det Manden derudi har glemmt at foredrage, at paa hans Side, som Siele-Sørger, ey har manglet den Broderlige Formaning og Paamindelse, den Betænksomme og Beqvemme Behandling, den Kiærlige Sagfmodighed, som de af ham kaldede vildfarende Mennisker, hver efter sin Tilstand kunde behøve, da det dog ufejlbar kommer an paa Siele-Sørgerens Ansvar, i fald nogen Siel enten ved hans Forsømmelse eller Fremfuusenhed skulde periclitere.

Har imidlertid den Eenfoldige Mængde i hans Vellærde Velærværdigheds anbetroede Meenighed da selv, efter hans egne Ord, NB Draget nogen Forargelse, Saa er det meget ilde, at denne farlige Forseelse ey allerede af Presten selv, efter Embeds-Pligt, er bleven remedert hos dem hand erklærer og kiender for sine egne Tilhørere; da den gode Mand, der maaskee nock veed den heel bekjendte Distinction mellem en given og tagen Forargelse, det mand ey med nogen Retsindighed kand præterere nogen udryddet, just fordi nogle Eenfoldige Mennisker, I Mangel den fornødne Oplysning, af een og anden kand selv drage eller tage Forargelse. Men dette er endelig en Sag, som de sig i saa Maade forargende kand deele med deres Lærere, og mig u-vedkommende med hverandre afgjøre. -

Hvad mig i særdeelehed betrefter, maae Jeg uforbigængelig tiene denne Anklagere med et par ord til Erklæring paa den heftige Expression, hvorudi Jeg i Klagemaaliet er angreben som en Person, der opholder sig paa Slottet fra sin Ægte Hustrue.

Mand skulde snart falde paa de tancker, det Hr. Iversen 116 var forivret paa min ringe Person, siden han for min Skyld synes at foretage sig en liden Reformation her paa Slottet; Men da sligt i sig selv er u-nødvendigt, og Jeg à parte veed, hand lader sig Navnet af en opbyggelig og omhyggelig Prest for alle Ting være angelegen, saa faaer Mand undskyldte ham, som en ung Mand, der ey meener det saa ilde.

For resten finder Jeg i bemte Expression aldeles ingen Realitet til nogen min Præjudice, i hvor haard en forklaring Auctor selv derover vilde formere. - Thi skal ordene forstaaes, ligesom Jeg var stændig eller som en Domestique her paa Slottet, og det for at være fra min Ægte Hustrue, saa er hans Vellærde Velærværdigheds heele Bogstavelige Meening paa dette Sted urigtig og u-efterrettelig og ordene beskriver alleene deres Auctors egen u-kyndighed om den selv samme Ting hand ponerer og anker paa.

Vel er Jeg ofte kommen til Slottet, Vel har Jeg mangen Gang været her i Forretning, men min Høy-gunstige Patron er Selv best vidende, det Jeg ingen gang har været her i nogen Tieneste. Og min Anklagere skal aldrig med mindste Skin af Sandhed kunde sige, det jeg nogen Gang er paa Slottet uden min Hustrues Biefald og Samtykke. Ja! derudi consenterer hun saa meget des hellere, som Jeg adskillige Gange, for et og andet at forrette, er af min Høy-Gunstige Patron saa vel til hendes, som mit Ophold, meget genereux bleven aflagt -

Og da ingen, end ikke Malice og Misundelse Selv, med nogen føye skal kunde negte, det Jeg jo efter ald muelighed stræber engang at erlange det Brød, hvor af min Hustrue og Jeg i Fremtiden stedse kunde have fælles Ophold ved eet og det samme Bord; Saa har Jeg fra den første gang Guds Forsyn insinuerede min Nødtørft i min Høy-gunstige Patrons Bevaagenhed, ey heller nogensinde været her paa Slottet uden 117 i det ulastelige Haab, at, som Gud selv i Himlen hjælper ved Midler her paa Jorden, min Lykke og felles Fremtarv for mig og mine da engang kunde vaagne ved den Herre, hos hvilken dog saa mange Nødlidende, ja end og nogle u-tacknemmelige Stakler har hentet det Brød og den Velstand, som de i denne time saa ufornuftig pukker af.

Hr. Tyrstrup er selv et merkeligt exempel, saa viidt hand for sin Ærværdige Stand har største Aarsag at ære og takke den Samme Herre; og som hand i denne Lycksalighed jo ikke har glemmt, ved hvis Haand den Gode Gud af særdeeles Naade og Barmhiertighed rakte ham sin og Hustrues Velfærd, saa seer Jeg aldeles intet, at Hans Velærværdighed enten kand holde det utilladeligt eller u-rimeligt, at Jeg nu, hand selv har faaet nock, undertiden seer paa Patronens haand, hvorudi Guds Forsyn maaskee alleene til en tid har forvaret, hvad Held og Lykke Jeg og Mine skal have her i Verden.

I andre Hensigter og paa anden Maade har Jeg ingen sinde været her paa Slottet. Men er den, der ikke sørger for sig og sine, verre end en Hedning, saa er den jo ikke et haar bedre, der vilde hindre mig i en lovlig og anbefalet omsorg, hvor ved Jeg hverken har været eller er til anstød for noget retsindig Menniske.

Sluttelig kand hans Velærværdighed alle tider være forsikkert, at enten hand kiører eller rider paa Slottet, saa er Jeg ham aldrig hinderlig i farten eller i nogen maade anstødelig, med mindre hand imod Forhaabning selv behagelig vilde løbe an. Jeg, for min Part, og saa viidt sømmeligt, skal gierne vige af til en side, hvor hand farer frem paa lovlige Veye, som jeg og alvorlig vil ynske ham Saliggjørelsens Forstand til saaledes at opsøge sine Vildfarende, at hand maae blive dem en tilforladelig Formand og Ledsagere paa den Vey, hvor Eenfoldige og Daarer skal ikke fare vild.

Høy-ædle og Welbaarne Herres

Thorsing Slott

d. 17de Martii 1741-

Høy-gunstige Hr. Patrons

underdanigste Tiener

Ambrosius Stub

LA. Odense. Stamhuset Taasinges Arkiv. Breve til Kammerherre Juel. Tidl. trykt i Festskr. til Erslev S. 442 og i Th. A. Müller, *Afhandlinger i Udvalg* S. 203. - Jf. *Indl.* S. 17 og 19.

119

Brev til Oberstløjtnant Niels Juel

13. Dec. 1741.

Høy-Ædle og Velbaarne

respective Herre og Patron!

Siden mig, formedelst min svage Constitution, nogle Dages Fraværelse gunstigst er permitteret; Saa bliver, udi underdanigst Følge min Naadigst Herres Ordre, her ved insinueret 2de rigtig forfattede Designationer paa de hos mig nu værende Papirer.

Andre mig desuden betroede Documenter, og de i sær Thorsing Land og Stamm-Huus vedkommende, ere forhen og forleeden igien overleverede; som naadigst maatte erindres.

Under indsluttede Designation No. 2 har jeg separat specificeret Beholdningen fra den Hagedornske Commissions Documenter, samt nogle Particulairiteter, Hr. Iversen angaaende, som jeg meener burde puttes hen i et à parte Rum.

Designationen No. 1 indeholder Resten, hvis Samling og Orden maatte finde Gunstigst Approbation -

Alle Regninger findes til Slutning anførte, og Designationens Pag. 14. Under No. 25 min den 5te Oct. sidstleeden underdanigst indleverede samt rigtig befundne Indtægts og Udgifts Regning for 310 Rdlr., som Marcus Jacobsen og Lars Winther udleverede, og jeg, i følge den medhaftes ordres Tilhold maatte qvitere for.

Bemte Regning findes belagt med alle behørlige Qviteringer; undtagen for de 100 Rdlr., som til Velbaarne Hr. Capitain Juell d. 4. Oct. blev udtalt. Hvilken Udgift Naadigste Herre Selv sagde ey behøvede nogen Qvitering.

120

Allersidst pag. 15, sub No. 26 følger underdanigst Regning for de d. 17de Oct., af Naadigste Herre Selv, Under Forsegling og til Udgifter mig leverede Penge, med Forklaring, saa vel paa den Befundne Summa, som paa de der af tagne Udgifter, efter rigtigste Specification.

Men idet Beholdningen /: den bekomne Matte Toback iberegnet /: beløber sig til 17 Rdlr. 5 M. 9 Sk. og jeg, formedelst een og anden min forcerende Mangel har paa nogen Tid betient mig af de 11 Rdlr., saa bliver min underdanigste Ansøgning, at Een Naade maatte legges til alle de forige, og bemte Regnings Punctuelle Afgjørelse en liden Tid udsettes; enten til min Hiemkomst om nogle Dage, eller og til min Høy-Gunstige Patron engang finder Behag i at see sin nødtørftige og Oprigtige tiener med nogen Subsistence aflagt: da intet skal blive mig kiærere, end der af at bringe denne skyldige Rigtighed u-opholdelig til Veye.

Midlertid, som min øvrige Livs Tid, skal den Ære af min Bevaagne Herres Patrocinio, den Naade i Hans Medfart, den Godhed fra Hans Haand erkiendes her og alle vegne med allerstørste Tacksigelse: Ligesom og

De ved den Hagedornske Commission af 13 Rd. 3 M. 8
Skriver Salario beholdne

De siden 1740 aars Begyndelse, af Hr.
Patronens Egen Haand |: foruden 35 - 4
adskillige Reyse-Penge :| givne
De in Decembri 1739 af Hr. Patronen,
og paa sin egen Regning hos P. Clausen 12 -
mig beordrede Klæder for
De in med. Decembri for mit første
halve 27 -
Aars Forretning naadigst givne

121

Ere i alt optegnede udi en Tacknemmeligst Erindring nest inderlig ynske, at saadan Godhed af den rige Gud med særdeeles og Stedse varende Velsignelser maae vorde Belønnet.

Overalt, som min Høy-ædle Herres til denne Time u-foranderlige Naade er det eeneste Clenod, jeg herefter udi alt mit Intet behøver conserveret; saa bliver dette Summen af alle mine Begjæringer, at jeg, til Misundelsens Harm, fremdeeles maae forblive een iblandt de mange, som tør vente sig Brød eller Befordring og Gunstig Recommendation fra Thorsing Stam-Herres velgiørende Haand.

Jeg forbliver

Høy-Ædle og Velbaarne,

respective Herres og Patrons

Underdanigste Tiener

og hengivne Client

Ambrosius Stub

Thorsing Slott

d. 13de Dec. 1741-

LA. Odense. Stamhuset Taasinges Arkiv. Breve til Kammerherre Juel. Tidl. trykt i Festskr. til Erslev S. 447 og i Th. A. Müller, *Afhandlinger i Udvalg* S. 208. - Jf. *Incl.* S. 22.

46 Bevaagne] *Brevet har ved fejlskrift* bevaggne.

122

Brev til Stiftamtmand G. F. Holstein

Ribe 5. Juni 1756.

Høy-Velbaarne

Hr. Cammerherre og StiftsBefalingsMand!

Naadigste Herre!

At danske Skole-Børn her i Ribe have længe manglet saadan Underviisning, som mange ynskede, det vides, blandt Andet, af de til Magistraten længe siden indløbne Besværinger.

Hvorleedes der, paa denne Mangel, best kunde raades Bod, er jeg saa u-fornøden, som ringe, til at forestille, da Vedkommende dertil ufeylbar føye behørig Anstalt, saa snart de nu værende gamle Skoleholdere, enten formedelst alt for u-taalelig U-duelighed eller og ved Døden, ere afgangne -

Min Attraae er alleeneste at maae midlertid prøve, hvorviidt jeg kunde oprette Noget af det Forfaldne i

dette betydelige Verck; Dog uden mindste Afgang for Nogen af Skoleholderne, af hvis Leve-Brød jeg ikke forlanger nogen mindste Smuule.

Her bedes alleeneste og underdanigst, det maatte behage Deres Høy Velbaarenhed naadigst at see derhen, at mig kunde, for først paa et Aars Tid, tillades information for de Børn, der dog aldrig blive disse Skoleholdere betroede, dog derhos ey Fleere end saa mange jeg eene kunde tilstrekkelig underviise og med hvilkes Forældre jeg kunde blive eenig om Belønningen efter Underviisningens Maade og Beskaffenhed -

Herved fandtes Leylighed til at erfare, hvorviidt Byens 123 Almindelige Skole kunde, med Tiden, vorde mig betroet til Børnenes Nytte og Forældres Fornøjelse -

Udi Forventelse af naadigst Befordring til dette Øye-Mercke giver jeg mig den Ære at forblive med største Respect og Soumission

Deres Høyvelbaarenheds

Underdanigste

Client og tiener

Ambrosius Stub -

Riibe den 5. Jun.

1756.

LA. Viborg.. Ribe Bispearkiv. Tidl. trykt i Barfod III Indledn. S. XXXVIII. - Jf. Indl. S. 39 f.

Udkast til Lejekontrakt

Aug. 1747.

Project/

Conditioner ved Tolderlunds

Forpagtning.

I den hellige Tre-Eenigheds Navn

Haver Vi underskrevne med hinanden indgaaet følgende

Contract:

1.

Den uden for Odense Byes Nørre Port beliggende Gaard, Tolderlund kaldet, skal saa viidt dens Bygning, samt tilliggende Pløye-Land, Eng-Bund og Græsgang betrefter, blive af mig Gørtz Gørtzen eller fuldmægtig til førstkommende Michaeli fløtte did overleveret Hans Philip Høeg fra Kierteminde til Beboelse Brug og Afbetiening i 6 samfelde Aar. Skulde hand efter de 3 Aars forløb efter Tiltrædelsen ey finde for godt at bedene sig der af i de fulde 6 aar, skal det staae ham frit straxen og lovformelig at frasige sig samme med et Aars Opsigelse.

2.

De Rør og Siver, som i bemte Aaringer voxer i og ved Nesbye Hoveds Søe paa Tolderlunds Rettighed og Frihed er ham i sin Beboelses Tid tillige overdragne til Brug og Behandling efter eget Behag og derfor at vedlige holde Stedet hand bebor med Tag og Fag. Stædets tilhørende Fiskerie paa bemte Søe er ham ligeleedes forundt, og maae hand i 125 forberørte Tid gjøre sig samme saa nyttig som hand best veed og kand, dog reserverer jeg mig den Frihed imidlertid at fiske sammesteds, naarsomhelst jeg for min Fornøyleses Skyld maatte faae det i Sinde -

3.

Paa Stedets Grund skal ham førstkommende 11te Martii blive udviist fornøden Giersel, Torn og Staver til de behørige Gierders Istandsættelse; hvad deres Vedligeholdelse betreffer, da skal og dertil skee aarlig udviisning efter fornødenhed -

4.

Al den Olden der falder i Tolderlunds Skov skal vaere Hans Philip Høeg alleene tilhørende, og maae hand gjøre sig samme saa nyttig som hand best veed og kand i de Aar hand beboer Gaarden -

5.

Endelig skal under Gaard-Leyen være indbegreeben til Maltgiøreriets Fortsettelse den opmurede nye Kølle paa Loftet, som og den derunder i den daglige Stue staaende store Jern Kakkellovn -

Derimod findes jeg Hans Philip Høg forpligtet at efterkomme disse her needen staaende puncter.

1.

Som forbenævnte Tolderlunds Gaard og Bygning tillige med det i den 5te Post mentionerede Inventarium bør ved min Tiltrædelse førstkommende d. leveres mig efter een derpaa forfattet Synsforretning af 2de Dannemænd; saa skal 126 jeg ved min Fratrædelse igjen aflevere Alle Ting i samme Stand, hvorudi jeg dem har modtaget, eller og førend mit Godsdes Bortflyttelse prestere billig Erstatning for hvad der maatte findes deterioreret -

2.

Skulde enten ved min eller mines U-agtsomhed og skiødesløs omgang med Ild og Lys nogen ulykkelig Ildebrand overkomme Gaardens Bygning |: det Gud i naade Afværge :| da findes jeg pligtig at erstatte den saaleedes tilføyede Skade -

3.

Med Tolderlund Skov skal jeg have al muelig Opsyn, og af yderste Kræfter at afværge, hvad u-lovligt Skovhug eller Forgribelse, som Nogen i min Tid derudi vilde forøve; ligesom jeg og hverken Selv eller ved Andre maae formaste mig til samme Mishandling med mindre jeg derfor uden foregaaende Søgmaal vil være anseet ligesom en Fæster efter Skov-forordningen -

4.

Den sædvanlige Byes-Tynge, som og andre paakommende Skatter og Udgifter, svarer jeg af Gaarden saalænge jeg den beboer.

5.

Den accorderede aarlige Leye af Tolderlund og forberørte pertinentier, i alt 36rd. svarer jeg aarlig i tvende Terminer, nemlig ved førstkommende Aars Paaske Tid Atten Rigsdalere og nestfølgende Michelsdag ligeleedes Atten Rdr. Og saaleedes præcise og prompte hvert Aar, saa længe jeg forbliver ved Gaarden -
127

Paa det nu alle ovenstaaende Poster kand paa begge Sider u-brødelig vorde efterkommede, da haver Vi begge Til Bekræftelse egenhændig underskrevet og beseglet denne Contract hvoraf en hver haver til sig taget sin Gienpart paa behørigt Papiir. Odense d. Aug. 1747 -

LA. Odense. Odense Byfogeds Arkiv. Dokumenter til Tingprotokollen 1748 I Nr. 20. - Dokumentet har Paategning: Fremlagt i Odense Bye Tings Ræt Mandagen den 27. November 1747. - Jf. Indl. S. 28 og 71.

13 Gørtz Gørtzen] *overstr.* - eller fuldmegtig] *tilf. m. anden Hd. og Blæk, men atter overstr. - til] o. Lin. m. anden Hd. og Blæk.* 14 Michaeli.. tiid] *rett. m. anden Hd. og Blæk fra den, hvorefter der var aaben Plads.* 24-25 og.. Fag] *tilf. m. anden Hd. og Blæk.* 64 afværge] *o. Lin. m. Stubs Hd. 67-68 foregaaende] derefter overstr.* Lov eller. 83 underskrevet] *derefter overstr. den.*

128

II. Anonymt Svar paa Stubs Digt i Anledning af Raarups Mindedigt om Chr. Falster

Svar til Calumnianten No 99

der har undertegnet sig Trefoldig Nar Tredobbelte etc. etc. etc.

Trefoldig Nar tredobbelte,
etc. hvad har Drevet
Din Charlatan dit spøgelse,
At du saa grov har Skrevet
Om den der skrev saa smuk og Got
Om sin afdøde Rector,
Og dermed gjorde ingen spot,
Ey Bisp ey Rector Lector
De sidste Lærere hand Som
Discipel haver høret,
Dem taler hand jo ene Om,
Og andre ey har Røret,
Du har vel glemt Positio
Unius ey kand være
Alterius exclusio
Det er dig en Vanære
Hans Vers sig selv forsvare kand
og det var ham en Lycke
Da du med din begiort Forstand
hans Vers lod atter trykke
129Hvor tør du Kiøtter bieffe Saa
imod en Rectors Kræfter
Du bør som Binde Hund at staae
Ved Pindi Top herefter
Der skal du underholdes ved
Den feede Savt som Rinder
Af din Appollo og tilmed
Af dine Nii Gudinder
De Musers Ploug Appollos Slug
Parnassi Nordske Rotte
Du rimer paa Pedantisk Brug
men dievelsk kand du spotte
Du spottefugl naar saae du vel
Vor salig Falster flyve
Fra Død og Grav, som tosse selv
Du i dit Vers tør lyve
Naar saae du Falster bede til
At gjøre Muus til Stierner
Som din Pedant dog Skrive vil
for Rimets Skyld til Hierner
Ja paa Parnassi Tindings Stæd
Du fik det vel at høre
Der din Apollo dig Beskeed
Af det vil jeg ei Røre
Du fører vores Falster op
Paa din Parnassi Tinding
Som Fanden førte Xsti Krop
Din Giek det er din Vinding
Du skriver ud i dit Pasqvill
At Falster er opstanden
Ney hand som du ey førte stii
Du spottefulde Fanden
130Saa krøb og frem et Spøgelse
udi Kong Sauli dage
I Samuelis Lignelse
med sin løgnagtig Klage
Nu du Masqverte Samuel
Af Pindi Top udkrøben
Pak dig udi dit Hekkenfeld

Hvoraf du est udløben
Jeg maner dig du Fuule Aand
Ned i Parnassi høye
Der skal du føle Hectors Haand
Kand din Apollo bøye
March, synk forsvind som dug for Soel
Lad ingen meer dig høre
Staae saa ved din Apollo Stoel
naar hand vil noget Giøre
Kom nu i hans Parnassi Choer
I gamle Muse Qvinder
Og setter hvad som i Formaaer
Omkring Gespendstens Kinder
Ey Laurbær, men en Jordbærkrands
Best passer til hans snude
Indtil hand Faar igien sin sands
Og lader af at tude
Spøg nu du Giæk imens du vil
med Rector og med Riibe
men di dog helst du ikkun stil
Vil du ey meer i Knibe
Thi har du skurv saa har jeg Luud
hvormed jeg dig skal tvette
Saa din Calumniantisk Huud
det aldrig skal forgiette
131Til slutning du Parnassi Nar
Vil jeg dig skam befale
Men sig om du fik ikke svar
Der var som Din Tiltale.

Ribe Katedralskoles Bibl. D 25 Stubiana. 2 Kwartblade. - *Litt.*: Kinch S. 22. - Jf. Indl. S. 38 og 71.

1 No. 99] Nummeret paa *Kiøbenhavnske danske Posttidender* 11. Dec. 1752, som bragte *Stubs Digt*. 3-4 Trefoldig.. etc.] jf. *Slutningen af Stubs Digt*. 15-17 Positio.. exclusio] *Sætning i Retorikken: En Paastand kan ikke udelukke en anden Paastand*. - 31 Slug] dvs. *Svælg*. 32 Nordske] dvs. *nordiske*. 55-57 Spøgelse.. Lignelse] se 1. *Samuels Bog Kap. 28*.

132

III. Digt, som har været tillagt Ambrosius Stub, se Indl. S. 52

Det menneskelige Livs Løb

Melodie: Fødas, graata, die og lindas.

Componeret i Dramen.

Fødes, Græde, Svøbes, Ammes,
Vugges, Tumles, Bæres, Gaae,
Tugtes og i Tvang annammes,
Læge, Voxe, Tanker faae,
Elske, Beile, Giftes, Mages,
Lykke veltes need og op,
Ældes, Svækkes, Døe, Begraves:
Det er alt vort Levnets Lob.

Fødes er vor første Smerte,

Skiøndt vi selv det ei forstaae,
Fødsels Frugten er et Hierte,
Fuldt af Synd og ond Attraae,
Fyrsten fødes som en Bonde,
Begges baade Liv og Krop
Af Naturen ere onde;
Ondskab er vort Levnets Lob. -

Græde er vor første Stemme,
Først vi Verden faae at see;
Første Lyd vi låer fornemme,
Er et kleinligt Ak og Vee;

133

Som vor Alder siden fremmes,
Voxer Graaden for os op,
Vi med Graad i Graven giemmes:
Graad er alt vort Levnets Lob.

Svøbet er vor første Klæde,
Første Statz og første Bram,
Svøb maa skiøndt vi ere spæde,
Skiule Nøgenhedens Skam,
Svøb det første, Svøb det sidste;
Svøb er første Livets Haab,
Sidst vi svøbes i vor Kiste,
Saa er endt vort Levnets Lob.

Ammes er vor første Pleie,
Da, mens Gummen ei har Tand,
Bringes maa med Brøst tilveie
Det, os usle nære kan;
Vel opammet, maa man kalde
Den saavel til Siel som Krop,
Der faaer Plads blandt Guds Udvalde,
Naar han ender Livets Lob.

Vugges er vor første Vandring,
Reise-Herberg, Skib og Havn,
Da vi skifter til Forandring
Vuggen med vor Moders Favn;
Verden siden bliver Vugge,
Graven Skiødet for vor Krop,
Verdens Vugge, Gravens Skygge,
Skifter alt vort Levnets Lob.

134

Tumles er vor første Skiæbne,
Tumle-Pladsen Verdens Kreds,
Hvor vi nødes os at væbne
Med et altid Veltilfreeds;
Fra vor Gang-Vogn vi paa Jorden
Tumles stedse need og op,
Indtil Baar paa Kirke-Gaarden
Standser sidst vort Tumle Lob.

Bæres gjør os først til Herre;
Men, Ak usel Herre-Stand!
Da vi os ei selv, desværre,
Rædde eller styre kan;
Bæres er og sidste Ære,
Som, naar Aanden gives op,
Vi af Mennesker begiære
Efter Livets endte Lob.

Gaae er første Tegn til Kræfter,
Da vi slippe Favn og Arm,
Og paa egen Foed derefter
Maa gaae om blandt Sorg og Harm;
Naar da Jorderigs Forandring
Har udmattet Foed og Krop,
Gaaer vi sidst al Verdens Vandring;
Saa er endt vort Levnets Lob.

Tugtes, medens vi opaves,
Er vor første Ungdoms Tvang,
Da for os maa Omsorg have,
At vi ei gaae egen Gang;
Verden vel os tugter siden: -

135

Vel den Siel, som tugtes op
Af Guds Aand i Naade-Tiden!
Vel da endes Livets Lob.

Leege er det Værk og Væsen,
Som vi udi Børne-Aar,
Frem for Arbeid, Læren, Læsen,
Allerhelst og først attraaer;
Døden tit i denne Alder
Hæver heele Leegen op:
Blomstret visner - dermed falder
Leeg og heele Livets Lob.

Voxe er den første Stige,
Hvorpaa Aarene gaae hen,
Da vort Legeme tillige
Gaaer som trinvis op paa den.
Væxten stander strax derefter;
Naar man lidt er klavret op,
Krymper Kroppen, mister Kræfter,
Døer og ender Livets Lob.

Tanker samle først begyndes,
Naar vor Børne-Skoe er traaed,
Da man tit af Tanker skyndes
Til at gjøre Øiet vaad,
Tunge Tanker tvinge, tære
Tit den arme Siel og Krop
Til de Livet reent afskiære
Og gjør kort vort Levnets Lob.

Elske, Beile, frie og ynde
Er vor Mandoms store Værk,

136

Med det første vi begynde
Kiendelig at blive stærk;
Døden immer til os beiler
Og os beder holde Trop:
Mangen Beiler tit kuldseiler
Midt i Elskovs beste Lob.

Giftes, mages, parres, bindes,
Er det Baand af Vigtighed,
Under hvilket vi befindes
Først at lægge Frihed ned;
Viin og Vand tilsammenøses,
Roeligheden ofres op;
Denne gyldne Lænke løses,

Naar vi ende Livets Lob.

Lykke veltes op og under,
Skifter jævnlig om vort Mod,
Vi ophielpes mellemstunder,
Stundom trædes under Foed;
Ingen prise kan sin Gierning,
Før han haver holdet op
Eller rose Lykkens Tærning,
Før han ender Livets Lob.

Ældes og til Graven lakke
Følger paa det forrige,
Aarene gaaer ud for Bakke,
Haaret blir som Uld og Sneer;
Vel er Alderdommen Ære,
Dog man en graahærdet Top
Hører jævnlig en begiære
Snart at ende Livets Lob.

137

Svækkes udi Krop, og Arme,
Røstes som et Løv paa Træe,
Miste den naturlige Varme,
Skiaelve udi Been og Knæe
Minder kraftig om det sidste,
At vi snart skal løses op
Og ved Jorde-Blee og Kiste
Ende dette Livets Lob.

Døe gjør Ende paa vor Møie;
Naar vi døe i Christi Troe,
Døden skiuler for vort Øie
Synd og Jorderigs Uroe:
Søde Stilhed, Søvnens Broder,
Du Guds Folkes Raab og Haab,
Samle os til fælles Moder
Fra vor Bane-Kamp og Lob!

Graves ned, i Mulden glemmes,
Naar vort Levnets Lob er endt,
Og af heele Verden glemmes,
Sidst vi høilig med er tient;
Lad nu Verden larme, bruse,
Blande Alting i en Hob,
Jeg er der ei meer til Huuse,
Men har endt mit Levnets Lob.

A: Arier og Sange II 1777 Nr. 102. B: Ny kgl. Sml. 517, 8° S. 195. C: Ny kgl. Sml. 358, 8° S. 194. D: Tryk: Ikkun Tanker til en altid behagelig Eftertanke 1792. E: Ny kgl. Saml. 1510, 2°. F: Tryk: En meget smuk Nye Sang over det menneskelige Livs Løb 1789. - *Litt.*: Barfod III Nr. 95; Brix: Ambr. Stub S. 67-69; Ottosen S. 107, 114; Billeskov Jansen: Dansk Litteraturhist. I S. 343-44. - 1. Vers er som oplyst af 138 Billeskov Jansen Oversættelse fra Svensk af Olof Dalins Lykønskingsdigt til Grevinde Hedvig Taube paa hendes Fødselsdag 51. Okt. 1738 og er en Variant til Verset Nr. 57. Som oplyst i Overskriften er Melodien hentet fra det svenske Digt. Overskriften oplyser yderligere, at Digtet er komponeret (sat sammen) i Drammen, og den lange Række Vers, der er føjet til 1. Vers og nærmere udfører de enkelte Led af dette, kan derfor ikke, som man tidligere har ment, stamme fra Stub. At Digtet er norsk bekræftes af en Række norske Ord og Udtryk som kleinligt (svagt, sygeligt), løses op (opløses), mellemstunder (nu og da, undertiden), Skugge (Skygge), stander (standser), ud for Bakke (ned ad Bakke). - Jf. Indl. S. 52 og 72 samt Nr. 57.

1-3 Overskr.] *mgl.* CF. 2-3 Melodie.. Dramen] *mgl.* D. 3 Dramen] Drammen BE. V. 1] *staar paa Titelbladet, og over 2. Vers, der har Nr. 1, staar:* Mel. Troefast Venskab sielden findes F. 8 Beile, Giftes] giftes, beile E. 11 alt.. Levnets] al vor Livets; *saal. ogsaa i de flg. Vers F.* - Lob] Løb D; *saal. ogsaa i det flg.; om Ordets tidligere Brug i Dansk se Nr. 57. V. 2] mgl.* D. 12 Fødes] Fødsel F. 13 selv.. ei] det ei selv F. 14 Frugten] Frugter F. 16 Fyrsten] Fyrster F. 17 Liv] Siæl C. 19 Ondskab er] Det er al F. 25 for] med C. 26 glemmes] glæmmes E. 27 alt vort] vores E. 28 Svøbet] Svøbets CEF. 30 ere] end er C. 32 det (1 og 2)] er C.

33 første Livets] vores Lives E. - første] først vor F. 35 vort Levnets] vor livets E. 39 os] de F. - nære] være C. 40 kalde] sige C. 41 Den] De F. 42 Der.. Udvalde] Som er ammet til Guds Rige C. 43 Naar.. ender] Vel da endes C. 44 Vugges] Vuggen F. 45 Reise-Herberg] Reyse, Herberg CF. 48 bliver] blifer vor C. 50 Verdens.. Skygge] Gravens Skygge, Verdens Vugge B. - Skygge] Skugge C; *Rimet kræver* Skugge, som maa være det oprindelige. Skugge maa her være norsk, selv om det ikke er ukendt i ældre Dansk og i fynsk Dialekt (*Flemløse*); jf. *Ordb. o. det da. Sprog XIX Sp. 1273* og *Brøndum-Nielsen: Gml. Gramm. I S. 101 og 121*; *Skiøde F. 51* alt] al C. 54 nødes] mødes C. 56 vi] først C. 57 Tumles stedse] Vi omtumles C. - need.. op] op og ned F. 59 sidst.. Lob] sidste Tumlested F. - sidst.. Tumble] alt vor Livets E. 61 Ak] en F. 63 Rædde] Raade F. 69 Favn.. Arm] Arm og Favn F. 74 sidst al] sidste F. - al] af C. 75 vort Levnets] vor Lives E. 76 medens vi] læres og C. - opaves] opdrages B. 77 første Ungdoms] Ungdoms første C. 78 Da.. os] Og da for F. 80 vel os] os vel D. 86 Læren, Læsen] lære, læse F. - Læren] Lærdom C. 90 Blomstret] Blomster A. 91 Livets] Levnets B. 95 som.. op] fra Trin til Trin C. 96 stander] i *Trykfejlslisten til A rett. til standser; standser CF. - strax] lidt E. 100 Tanker samle] Tankers Samling F. 103 vaad] vaadt C. 104 tære] tærer C. 106 Til.. af skiære] Tanker Livet ddt af skiærer C. 108 ynde] nyde E. 110 Med] Men B. 117 det] et F. 120 Viin.. Vand] Vand og Viin C. - tilsammenøses] tilsammen (tilsammes C) øses B-D; tilsammenføyes E. 125 om vort] vores E. 134 ud for] ned af F. 138 jævnlig] jevnlig nu F. 141 Røstes] Rystes C. - Løv] Løb D. 143 udi.. Knæe] som et Løv paa Træe (jf. 2. *Linie*) F. 150 for] fra C. 153 Raab.. Haab] Siel og Raab F. 155 Bane-Kamp] Bane, Kamp F; Barnekamp D. 156 Graves] Graven B. 157 Levnets] Livets F. 159 med] ved F.*

139

IV. Vers paa Trætavle over Indgangen i Vedtofte Kirke, som har været tillagt Ambrosius Stub

Gak ind, ô Siæl, gak ind! om du vel har i Sinde,
At reddes fra din Synd paa Dommens store dag
Her høres Naadens Ord, her skal du Redning finde,
Gak ind, skiønt ey dit Kiød deri vil finde Smag.
Men førend Du gaaer ind skal du Dig ydmygt bøye,
Før Gud i Bøn og Suk, om salig Ordets Frugt.
Før Du igien gaaer ud til Himlen kast Dit Øye,
Tak Gud, som Ordet gav dig til en Lifsens Lugt.

Verset paa en Trætavle ophængt over Indgangen i Vedtofte Kirke, Sognekirken til Brahesholm, skal ifølge Traditionen (se Trap 5. Udg. VI S. 490) være skrevet af Ambrosius Stub. Det er dog næppe skrevet af Stub, snarere af en Præst ved Kirken (Wolfburg?). - Jf. *Incl. S. 27 og 72.*

140

V. Skifterne efter Mette Cathrine Schousboe og Ambrosius Stub

Skiftet efter Mette Cathrine Schousboe

Anno 1747 dend 6 Aprilis indfandt dennem Skifteforvalterne Hr. Lands Dommer og Borgmester Bonde Simonsen, Byefogden Hr. Cancellie Raad Marcus Fogh og Skifteskriveren vice Borgemester og Bye- og Raadstueskriver August Martfelt udi Sterfboet efter afgangne Madame Mette Cathrine Schousboe Mr. Ambrosius Stubs Hustrue, for i Dag som 30te Dagen efter Loven at registre og wurdere hendes Efterladenskab til paafølgende lovlig Skifte og Deeling imellem Enkemanden paa den Eene og deres fælles sammenauflede 2de Børn paa den anden side neml. Christian Stub 10 Aar gl. og Christine Stub 11 1/2 Aar gammel. Imidlertid overværede Enkemanden selv og paa Børnenes vegne som tilsiums Værge deres

Morbroder Sr. Niels Schousboe, samt paa Rættens Veigne og som Wurderings Mænd Georg Lamberth og Christen Hansen Lærche, hvor da passerede og blev forrefunden som følger:

I Stuen!

1 gammel indlagt Bord		3	
1 pr. gl. Cheridoner dertil			12
1 Lehnstoel	1		
6 Ryslæders Stoele	3		
1 lidet gl. Fyrbord		1	
1 Skammel			4
1 lidet Jern beslagen skriin		1	
1 Eege Drag Kiste	3		141

Derudi

2 smaae gl. Duge		1	
3 gl. Servietter		1	8
1 gl. Cartuns Pudevaar			6
3 Par Blaargarns Lagen a 3 M	1	3	
1 gammel Thin Thee Potte med Fad		2	
1 gammel Kaaber Thee Kiedel		3	
1 Ildklemme og Puster og Ildskuffe		1	4
1 Messing Fyhr Sengebekken		2	8
1 Øll Kande og 2 øllglas			10
1 Speil med Sort Ramme		4	8
1 gl. Skaksengested med gl. blaastribet Omheng	2		

Derudi

1 blaaestribet underdyne	1		
1 brunstr. Hampetrigs Hoveddyne		1	
2 gamle Hovedpuder		1	8
1 blaaestribet ulden overdyne	1	2	
1 blaaterned overdyne	1	4	

I Kammeret

1 gammel Hampetaugs Dyne		1	8
1 Halv settesengested		1	8

Derudi

1 gammel Hampetaugsdyne		3	
1 blaaestr. Ditto		4	
2 blaastr. Hoveddyner		3	
2 gl. guulstr. Hovedpuder		2	
1 gl. blaaetærnet overdyne		4	

I Kiøkkenet

1 lidet gl. Fyrbord			12
1 Thin rekke			6 142
2 smaae Thin fade og 4 Tallerkener v. 8 u à 1 M	1		
1 gl. Thin skaal			12
5 Blikdekler			8
1 Bradspid			12
1 Jernpande og Rist	1		8
1 liden Jern Gryde	1		
2 Gryde Kraage			10
1 liden Messing Kiedel	1		8
1 liden gl. Jern Gryde	1		
1 gl. Vandsaee			8
1 Vandspand og strippe			8

1 gl. Nattskriin og Bekken	1
1 gl. Cuffert	2
I Spiis Cammeret	
1 gryn Bøtte	8
1 øll Halv Anker	8
1 gammel Lyse skuffe	6
Summa	25 Rd. 2 M. 14 Sk.

Videre fandtes nu ei at registrere og Wurdere ligesom Enkemanden og Børnenes Tilsynsværge ei heller vidste meere at angive, hvormed Enkemanden gav tilkiende at hans Sal. Hustrues Klæder vare brugte og omgjorde til Daatterens Behov der ellers var af liden Wærdie. Thi blev med Skiftets endelig slutning udsadt indtil videre. Actum Odense ut Supra.

B. Simonsen

L. S.

Paa Hr. Cancell. Raad

Foghs vegne: J. Klingberg. A. Martfelt

A. Stub

L. S.

Niels Schousboe.

L. S.

G. Lambert.

L. S.

C. Lerche.

L. S.

143

Anno 1747 dend 27de April var Skifteforvalterne forsamlede udi denne Sterfboe, i i overværelse af alle vedkommende, hvor da blev forrettet som følger:

1.	Midlerne bedragende sig efter dend passende Wurdering	
	25 R. 2. 14.	
2.	Bortskyldig Gield blev angivet og tilstaaed som følger	
	Apoteker Sr. Johan Christopher von Westen fordrer	
	efter	
Obligation	19 R.	
	Over 10 Aars Renter deraf	10 R
		29
	Birkedommer Sr. Erich Christensen efter Dom	
		36. 2. 13
Laurs Rasch Kiøbmand	8	
Hans Eidorph Snedker	6	
Skifte Bekostningen		
	Skifteforvalterens Salarium	4
	Skifteskriverens Salarium	1
	Wurderingsmændene	2
		2
	Summa	
Boens Gield og Besvær	81 R. 2 M. 13 Sk.	

Da nu Gelden saaledes som anført er, er 55 Rdr. 5 M. 15 S. høyere og meere end Midlerne, saa bliver intet for Børnene at arve. Betreffende Creditorernes Betaling, da som de samtlig har erklæret at de ingen

Udlæg forlanger |: ligesom Skifteforvalterne ei heller for denne Skifte Forretnings Bekostning nogen udlæg vil gjøre sig | efter derom fremlagde Beviiser, som følger denne Forretning under Lit. A:B:C:D: og lyder saaledes:

Lit. A.

For de Nitten Rixdaler med 10 Aars Rente, som Ambrosius Stub efter egen hændig Caution for Debitor Niels 144 Schousboe er mig skyldig, forlanger jeg ingen udlæg udi Stervboen efter hans afgangne Hustrue.

Odense den 10de April 1747

J. C. v. Westen.

B.

De 33 Rdr. 2 M. 13 S., og omkostninger: 3 Rdr. som Monsr. Ambrosius Stub er mig skyldig efter een over hannem udi Faaborg erhvervet Dom af Dato 3die Dec. 1738, haver jeg fremdeeles Crediteret ham, og altsaa intet udlæg derfor udi skiftet efter hans afgangne Sal. Kiærste nu forlanger, men forbeholder min Rett efter Dommen til sin did, hvilket saaledes til de vedkommende Herrer Skifte-Forvalteris behagelig efterretning meddeeles. Odense den 8de Aprilis 1747 -

E. Christensen.

C.

Mons. Stub haver til sin afdøde Hustrues Begravelse laant af mig, 8 Rdr. for hvilke Otte Rigsdaler jeg icke forlanger udlæg udi hans Boe. - Odense den 28de Marti 1747.

Lauritz Rasch.

D.

Ambrosius Stub haver ladet mig underskrefne Forfærdiget til sin afdøde Hustrues Liig En udkellet Liigkiste af Fyr med behørige Stropper og overtræk i allerringeste for. 6 Rdr.

Hans Eidorff

Snedker.

For ovenmeldte Sex Rixdaler forlanges ingen udlæg udi Stervboen. Odense den 28de Martii 1747,

Hans Eidorff

Snedker.

Saa overlades Enkemanden Boen til frie Desposition imod at hand betaler eenhver alt hvis de tilgode haver, som hand og herved belovede.

145

Hvormed dette Skifte er sluttet og tilendebragt som hermed under samtliges Hænder og Signetter bekræftes. Actum Odense ut Supra.

B. Simonsen

M. Fogh.

Niels Schousboe.

G. Lambert.

A. Martfelt.

A. Stub.

C. Lerche.

LA. Odense. Odense Købstads Skifteprotokol 1745-51 f. 176 v ff. (RA. Film 5969). - Jf. Indl. S. 27.

20 Cheridoner] *Gueridoner, Betegnelse for Smaaborde til Lys o. a., ogsaa Stumtjenere, Betydningen her er usikker.* 30 Cartuns] *Katuns, dvs. Bomulds.* 38 Skaksengested] *Seng med skraa Himmel.* 42 Hampetrilgs] *groft Lærred.* 47 Hampetaugs] *Stof vævet af Hampetaver.* 48 Halv settesengested] *enkel, flyttelig Seng.* 57 Thin række] *Tallerkenrække, Tallerknerne var dengang af Tin.* 61 Blikdekler] *Bliklaag.* 62 Bradspid] *Stegespid.* 68 Vandsaae] *Vandtønde.* 69 strippe] *lille Kar af Træstaver, hvoraf den ene er forlænget, saa den kan bruges som Hank.*

146

Skiftet efter Studiosus Ambrosius Stub

Anno 1758 d. 15. Julii, da Monsr Ambrosius Stub Studiosus ved Døden om Morgenen Kl. 6 var afgangen, indfant sig som Skifteforvalter paa H. Stifts Provstens Vegne David Grønlund Residerende Capellan til S. Catharinæ Kirke for at forsegle og antegne hans ringe Efterladenskab, i Overværelse af hans Vert Sr. Søren Nielsen Qvong, og Sr. Nicolai Bech, hvor da fantes følgende:

1 grøn Everlestig gl. Kiortel, 1 rød Vest uden Ærmer, 1 blaa og hvid-stribet Nattroye, 1 Ditto kort Slaabrok med Sølvhager udi, 1 Par sorte Everlestig Buxer, 1 Par Skoe, 1 Par Metal Sko-Spænder, 1 Staal Signet, 1 Messing Ditto. 2 Penne Knive, 1 Time Glass, 2 Hørlærreds Skiorter, 3 Hals Kraver, 3 Par Mancqvetter, 10 smale Bind, 1 Reyse-Kuffert overtrokken med Sælskind, 1 Messing Stage med Staal Lyse Sax, 3de Lomme Tørklæder, 1 Par smaa blaetrykket Gardiner, 1 liden Kaabber Thee Kiædel, 1 blaa malet Eege Skab, 1 Par sorte Strømper, 1 gl. Hat, 1 gl. Nat Hue, 1 Par Tøfler, 1 hvid Kiæp, 1 sort Silke-Pung. 1 Messing Daase itu, 1 Fyrstaal.

Bøger.

Cladenii inventarium Templorum, Ciceronis Epistolæ, Anchersens Gram. Latina, Mercure Galante Juillet 1684. 1 Dansk Nye Testamente, Bagi nogle skrevne Vers over Catechismus, Le Cid Tragedie, G. Marcellis Conspectus Chronologiæ. 1 Excerpte Bog. Ulmer Gebiet illuminirt. 2 malede Billeder uden Ramme, Kort underretning at tage sig vare for Forførelse til det onde, Saliggjørelsens Orden, Nye 147 Psalmer og Bønne Bog for Børn, Lærdom om den hellige Nadvere. Donatus. 1 Steen Krukke, 1 Bliants Pen, 1 Papiirs Daase, 1 læder Bælte. Nogle nye Klude, 1 Regne Tavle, 1 Bænk. 4 Stykker Vers.

Videre var ey at andføre.

Derimod lod Jochum Schultz indlevere en Regning paa 7 Rd. 1 M. 12 S. saa lydende: Siden den mig af Mr. Stub leverede Beviis for hans ugentlige Kost og andet, som han af mig har bekommet, er bleven forlagt og borte for mig, saa indgives herved paa Nye Regning, paa hvis jeg hos hannum har tilgode, saavel for hans daglige Spiise, som og for bekomne Lærred og Lyys, hvilken Regning jeg haaber, han endnu selv i levende

Live tilstaar, der beløber sig som følger:

1.	For hans ugentlige Kost siden 3 Uger efter sidste Michelsdag og indtil Dato, der ialt er 38 Uger à Ugen 18 S., der gjør ialt... 7 Rdr.	12 S.
2.	For 16 alen Hørlærred til Skiorter foruden endeel Lyys i alt tilgode tilsammen	2 - 5 - 9 - 5 - 12 -
Herpaa haver han betalt mig	2 -	4 -
Kommer mig igien tilgode	7 -	1 - 12 -

Ribe den 13. Julii 1758.

Jochum Schultz.

Jens Jensen Corporal indleverede sin Regning paa 4 M. saa lydende:

For Mr. Stub haver jeg vasket tiid og anden og tillige syet for ham, som ialt beløber sig til 4 M.

Riibe d. 1. Julii 1758.

Else Maria Niels Nyemans indleverede en Fordring paa 2 Rd. 4 M. 8 S. saa lydende:

148 Regning paa hvad jeg undertegnede haver gjort for Mr. Stub. Neml. Opvartet ham fra St. Hans Dag 1757

til undertegnede Dato, hvorfor jeg ey kand have mindre end	2 Rd.	3 M. -
	d. 8. Julii laante ham "	1 - 8
	Er	2 - 4 - 8

Riibe den 13. Julii 1758.

Else Maria Nyemans.

Videre var ikke denne sinde at antegne eller forrette, og blev det registerede overleveret Sr. Søren Nielsen Qvong, som satte det ind i det af Mr. Stub leyede Kammer, hvor det blev under Laas og Lukkelse indtil 30te Dagen. Saaledes at være passeret testerer Riibe ut supra.

D. Grønlund

Som overværende

Søren Nielsen Qvong. Nicolai Bech.

Anno 1758 d. 28. Aug. blev holdet en Skifte Samling, som formedelst andre Forretninger var hidtil udsat, af Stifts Provsten Peder Stockemark, Peter Müller Sogne Præst til St. Catharinæ Kirke, og David Grønlund Residerende Capellan til St. Catharinæ Kirke i Riibe.

Og da Efterladenskabet forhen var registeret eragtede Retten ey at besværges Boen med nogen Registerings Würdering for at spare Omkostninger til Würderings-Mændene, saasom samme beqvemmelig ved Auctionen kand skee.

Peruqve Mager Rosenbohm indleverede en Fordring for Accommodering paa 1 Rd. 2 M. saa lydende:

Mr. Stub seine Paruken Accommodiret von 1756 d. 29. Sept. bis 1758 d. 29 Sept.

jahrlig 1 Rdr. ist also	2 Rd.
hierauf habe ich bekommen	2 M. L.
Behalte ich zu gut	4 M. L.

P. Rosenbohm

Ved Skiftet var nærværende Andreas Gotfried Schumacher 149 af Ribe der allerydmygst mældte, at han

til Christen Snedker i Ribe hafde betalt for Sal. Stubs Liig Kiiste 3 Rdr., samt efter Begiæring af H. Con Rector Montagne hafte at fordre laante Penge efter Regning 1 Rdr. 5 M. 6 S.

Den salig afdøde Ambrosius Stub har tiid efter anden laant af mig i reede Penge følgende:

1757 d. 1. Sept. 1 M., d. 4. Oct. 1 M. 8 S., 8. Nov. 8 S., 3. Dec. 6 S., 24 Dec. 1 M.		4 M. 6 S.
13. Maii 1 M. 4 S., d. 30. Junii 4 M.	1 Rd.	1 M. 3 S.
	1 Rd.	5 M. 6 S.

Som til Skifte Retten indleveres Riibe d. 10. Aug. 1758 af

Th. Montagne.

Fra S. Apotheqver Carstensen for bekomne
Medicamenter
udi Stubs Svagthed i alt

13 Rd.

Dernæst anmældede Schumacher til sidst, at han under Dato 18. Julii hafde erholdet Brev fra Stubs Søn i Odense, hvorudi Schumacher var bleven anmodet om at besørge hans Sal. faders Begravelse, og siden den afdøde ey haver nogen Paarørende her, saa paatog Schumacher sig paa hans fraværende Børns Vegne, dog med denne velovlige Skifte Rets Tilladelse, at observere deres partes, og bad, at Proclama til Skiftets endelige Slutning udi Gazetterne jo før jo heller maatte vorde udstædt. Og da der iblandt det registerede findes eendeel, der ey tilhører Stervboen, saa bad Schumacher ydmygst, at Eyerne maatte bekomme hver sit, førend det øvrige blev stillet til Auction.

Mons. Brasen Klokke til St. Catharinæ Kirke mødte og mældte paa sin Moders Vegne, at der fandtes i Stervboen et malet Skab og en Kuffert, som var den afdøde laant, og bad at samme maatte blive hende tilstillet, og til Overflødighed erbød, om fornøden giordtes, med sin Eed at bekræfte samme.

Hvorfor Retten accorderede ham at erholde samme.

150

Schumacher anmældte, at den Regne Tavle og den Bænk, som fantes registeret, tilhørte Disciplene, som hafde gaaet i Skolen, saavelsom en Donatus. Som da blev levert Mr. Schumacher, at besørge til vedkommende levert.

Mr. Schumacher anmældte, at afg. Stub hafde 2de efterladte Børn, 1 Søn navnl. Christian Stub, som freqventerer Gymnasium i Odense, og 1 Daatter Christine Stub er hos den afdødes Søster Mad. Schiøtte i Holmehaug i Tommerup Sogn i Fyen, fra dem begge ville Schumacher til næste Session forskaffe Skifte Retten behørig Fuldmagt for saavidt dette Skifte og dets Dependenter kunde vedkomme.

Hvornæst mødte Mons. Bech og andgav at have udlagt til Jord og Klokke - 1 Rd. 1 M. De som bar ham til Jorden saavelsom Jords Paakastelse hafde han haft gratis. Dernæst anmældede bemte Mr. Bech, at hans Fader hafde til gode paa Husleyen - 4 Rdr.

Da intet videre denne sinde er at forrette, blev Auctionen berammet at holdes Mandagen d. 4. Sept. og hvad Skiftets nærmere Samling andgaar, da skal samme vedkommende betimelig blive bekjændtgiort.

Anno 1758 den 4. Sept. blev over afg. Stubs Efterladenskab holden offentlig Auction, som efter Auctions Protocollens Udvisning beløb sig til Summa... 13 Rd. 4 M. 8 S. som af Auctions Cassereren Mr. Hemmer indcasseres.

Anno 1758 den 27. Nov. blev af samme Skifte Forvalter holdet en Skifte Samling udi Stifts Provstens Residentz. Hvor da blev indtaget i Skifte Retten det udstædde Proclama af 4. Sept. sidstl., hvorved Arvingerne saavelsom Creditorer og Debitorer vare indkaldede udi de Danske Aviser 3de gange, nemlig i No. 76 d. 22. Sept., 77 d. 25 Sept. og No. 78 d. 29. Sept. sidstl. samme lyder saaledes: Da Studiosus Ambrosius Stub ved Døden her i Riibe er afgangen, og hans 151 Efterladenskab, efter Forsegling og Registering ved Auction er giordt i Penge, og befindes utilstrækkelig til den allerede anmældte Giæld: Saa indkaldes herved 3de gange i de Danske Aviser Arvingerne, som ere en Søn og en Daatter, opholdende sig i Fyen, som vel have ladet sig mælde per mandatarium, dog uden tilstrækkelig Fuldmagt, saavelsom Creditorer at anmelde deres Fordringer, og Debitorer at erlægge, hvad de ere skyldige, at møde for den Geystlige Skifte Ret, som holdes i Stifts Provstens Huus her i Ribe d. 27. Novembr. førstkommende, da enhver skal vederfares, hvad Lov og Ret medfører. Riibe d. 4. Sept. 1758.

P. Stockemark.

Dernæst lod S. Conrad Wedel levere for 1 Barns information 1 M. 8 S.

Hernæst blev indtaget i Skifte Retten en fra Justitz Raad og Lands Dommer Simonsen i Fyen til Stifts Provsten sendte Fordring paa 12 Rdr. efter afg. Stubs Missive af 12. Sept. 1751 saa lydende:

Velædle og Velbyrdige Høystærede H. Lands Dommer!

Som jeg Dags Dato er bleven Deres Velbyrdighed skyldig reede Penge 12 Rd., saa skal samme Tolv Rigsdalere førstkommende 11 Martii blive høystærede H. Lands Dommer rigtig og prompte betalte af mig der med særdeles Consideration forbliver

Deres Velbyrdigheds

Odense d. 12. Sept. 1751

ydmygste tiæner A. Stub.

Udskrift.

Velædle og velbyrdige H. Bondo Simonsen Kgl. Mayts. Lands Dommer udi Fyen og Langeland Herre til Elved. Elved.

Hvornæst Monsr Hemmer indleverede sin Auctions Regning, saa lydendes:

152

Regning over afg. Mr. Stubs Efterladenskab:

Auctions Summen beløb sig	13 Rdr. 4 M. 8 S.
Herfra afgaar	
Incasserings Penge 3 M. 2. til	
1. Tambouren for trommen til Auctionen 1 M.	4 M.
3. Udbetaler jeg til Sr. Nicolai Beck hans til Begravelsen udlagde	1 - 1 -
4. Af Mr. Schumacher udlagt til Liig Kisten	3 -
deraf har han bekommet hos Stifts Provsten som jeg igien til ham betaler 2 Rd. og til Mr. Schumacher selv 1 Rd. som decourteres i hans Auctions Regning.	
Summa Udgift	4 Rd. 5 M.
Bliver igien	8 Rd. 5 M. 8 S.

Som herved leveres, og for samme ventes Qvittering paa medfølgende Gienpart af denne Regning

Ribe d. 14. Nov. 1758

C. D. Hemmer.

Ved Skifte Retten mødte Sr. Andreas Gotfried Schumacher, der allerydmygst forestillede, at han for nærværende tiid ikke kunde engagere sig videre ved Stervboen paa afg. Sal. Stubs Arvingers Vegne, siden han hidintil ey hafte erhholdet Svar paa sine Breve fra enten Børnene eller den afgangnes Søster, men hvis Skifte Retten ville lægge denne Godhed til den forrige, og opsætte Skiftet til Medio Januarii næstk. Aar, saa ville Schumacher endnu tilskrive Børnene, for at see, hvor vidt deres Sal. Faders Giæld ved deres Hiælp kunde blive udredet, og skulle da til den Tiid ey noget indløbe, som Schumacher for denne Respective Ret kunde 153 producere, saa ville det i Tiden blive vedkommendes egen Sag, i Fald de blive hæftede ved deres Sal. Faders Giæld.

Retten derpaa gav Mr. Schumacher tilkiænde, at den hafde erhholdit Skrivelse fra afg. Stubs Søster af 3. Oct. sidstl., hvori hun undskylder sig, at hun ey kand komme Stervboen til Hiælp end ikke med det mindste til dens Giælds Betalning.

Og da ey videre denne Sinde er at forrette, saasom ingen flere Creditorer eller Debitorer mældte siig, udsættes Skiftets endelige Slutning til d. 15 Januarii næstkommende Aar.

Anno 1759 d. 15. Jan. indfant sig atter Skifte Retten efter forrige Opsættelse udi Stifts Provstens Residentze for videre at forfare med dette Skifte, og om muelig at bringe det til endelig Slutning.

Hvor da afg. Stubs Børn Christian Stub og Christine Stub |: som af Stifts Provsten udi Skrivelse af 29.

Nov. sidstl, var erindret at møde til denne Tiid, eller møde lade, paa det Skiftet, som formedelst deres Udeblivelse ved sidste Session blev opsat, kunde blive tilendebragt :| ved Skrivelse hafde tilsendt ham deres Erklæring, hvori de declarerede at gaae fra Arv og Giæld efter deres Fader dat. 8. Jan. 1759, som blev læst og Acten tilført, saa lydende:

F 5-24 S. 1759

Da vor Sal. Fader Ambrosius Stub er i Riibe ved Døden afgangen, og vi hans tvende efterlevende Børn, nemlig jeg Christian Stub og jeg Christine Stub efter Vores Omstændigheder kand ey giælde eller arve, altsaa tilstaar vi hermed, at vi som eniste Arvinger, ganske og aldeles frasiger os og afstaar den ganske Arv og Giæld efter bemeldte vor Sal. Fader, og henstiller alting til den højgunstige Øfrigheds Administration og Slutning. Ombedes velærværdige H. Friis i Werninge og Degnen Christopher 154 Schmidt i Tommerup, til Vitterlighed at underskrive, som vi her med egne Hænder underskriver og testerer. Holmehaug d. 8. Januarii 1759.

Christian Stub, Christine Stub.

Efter Begjæring til Vitterlighed underskriver

H. Friis C. Schmidt.

Læst i Skifte Retten efter afg. Ambrosius Stub, som blev holdet i Stifts Provstens Residentz d. 15 Jan. 1759 og Acten tilført testerer Riibe ut supra

P. Stockemark.

Og derfor, siden Dødsfaldet ved Publication i Aviserne og ved Skrivelser er baade Debitorer og Creditorer bekjændtgiort, og ey flere har mældet sig, end forhen er andført, og Arvingerne nu har declareret at gaae fra Arv og Giæld, saa, for ey længere at opholde dette Skifte, resolverede Retten at bringe det til Ende efter hvis for hen er andført, og at gjøre Udlæg saavidt Boen kand tilstrække. Og derfor -

Anføres under et Boens Indtægt

Fra Sr. Conrad Wedel for 1 Barns Information	1 M.	8 S.	
Auctions Summen over Efterladenskabet	13 -	4 -	8 -
	Er	14 Rdr.	- -
Hernæst anføres Boens Udgift og Besværinger som er			
1.	til den afdødes Liig Kiiste	3 Rdr.	- -
2.	til Jord og Liig Klæder	1 -	1 - -
3.	Proclama i Aviserne om Dødsfaldet	1 -	
4.	Anvendte Post Penge		3 - 4 -
5.	til Stads Tambour for Tromme Slag til Auctionen		1 -
6.	Auctions Salarium samt for at forfatte Catalogos	1 -	
7.	Incasserings Penge		3 -
8.	Skifte Salarium		4 -
9.	Stemplet Papiir til Skifte Brevet		3 -
10.	Skriver Salarium for 6 ark a 3 M.	3 -	
		11 Rd.	³ M. 4 S.
	Bliver igien i Beholdning	2 Rd.	³ M. 12 S.

Hvilke Toe Rigsdaler tre Mark tolv Skilling udlægges til Huusleye til Senr Søren Nielsen Qvong for hans fordrede 4 Rdlr., altsaa bliver intet at udlægge til de øvrige Creditorer, som ere:

Sr. Søren Nielsen Qvong resten			
1. af Huusleyen	1 -	3 -	4
2. Apotheqver Carstensen	13 -		

3. Justitz Raad og Lands Dommer Simonsen	12 -		
4. Con Rector Montagne	1 -	5 -	6
5. Peruque Mager Rosenbohm	1 -	2 -	
6. Niels Nyemans Hustrue	2 -	4 -	8
7. Jens Corporal		4 -	
8. Jochum Schultz	7	1	12
Er	40 Rd.	2 M.	14 S.

For hvilke Fordringer, saavel som om andre efterdags skulle mældes, enhver reserveres Regress at søge Betalning hvor de best veed og kand, om herefter skulle opdages noget Stervboen tilhørende hos een eller anden, som kunde tiene til Betalning, saasom denne ringe Stervboe ey formaar at udrede noget til deres Betalning, ihvorvel Skifte Retten har gjort sig all umage for at persvadere afg. Stubs Søster Mad. Schiøt i Fyen at hiælpe noget dertil, saavel som ved Skrivelse til H. Cammer Herre Juel paa Tossinge, hos hvilken Herre afg. Stub skal have conditioneret før han kom til Riibe, har bedet om nogen Assistance til at kunde fornøye Creditorerne, har 156 det dog været frugtesløst, saasom Søsteren har undskyldet sig, at hendes Omstændigheder ey tillod at hiælpe noget paa Stervboen til Giældens Betalning, og fra Cammer Herren er ey erhholdet noget Svar. Og derfor, da Børnene ere gaaen fra Arv og Giæld, saa intet er hos dem at vente, og ey videre ved denne Stervboe er at forrette, saa sluttet dette Skifte.

Saaledes at være passeret testerer

Riibe ut supra

P. Stockemark.

G. Müller.

D. Grønlund

LA. Viborg. Ribe Stiftsprovsti og Ribe Købstads Provstis Skifteprotokol 1742-84 f. 142 r ff. (RA. Film 10127). - Jf. Indl. S. 44 f.

Anm.: Til Oplysningerne i Boopgørelsen efter Ambrosius Stub om hans Klædedragt og Bohave faar man et Supplement gennem Skiftet efter hans Ven og Støtte i de første Aar i Ribe, Rektor Sinnel Lange, der døde et Par Aar før Stub.

Det fremgaar af dette, at Ambrosius Stub allerede 27. Nov. 1752, altsaa umiddelbart efter, at han maa være kommet til Ribe, har maattet optage et Laan paa 6 Rdlr. hos Lange. Ved Skiftet efter denne meddelte Stub ved Skrivelse af 31. Marts 1756, »at han paa et skyldige 6 Rdlr. har leveret til afg. Rector Lange 1 Messing Kaarde, 1 Jernbunden Skriin og en rød reyse Kappe«. Rejsekappen og Kaarden var allerede bortsolgt for 5 Rdlr. 3 Sk. ved Auktionen, og Langes Enke tilbød nu at betale for Skrinet det overskydende med 5 M. 13 Sk.

Stub har saaledes for det lille Laan maattet betale med sine bedste Ejendele, Kaarden med Messinghæfte - det er vel den samme, som i Fortegnelsen over Langes Ejendele benævnes en fransk Messingkaarde - Rejsekappen og det jernbundne Skrin, hvad der tyder paa en vis Smaalighed hos Rektor Lange over for Stub. Det fremgaar ikke mindre af, at der blandt Aktiverne i Langes Bo opføres 1 Mk. 5 Sk., som Stub havde maattet betale ham for Andel i det Bord, hvorved 157 Langes Søn Svenning Lange fik Information af Stub. For denne Information var han ved Boopgørelsen endnu Stub 1 Mk. 7 Sk. skyldig i Informationspenge.

Oplysningerne fra Langes Bo supplerer ikke alene vort Indtryk af Stubs Fremtoning - man ser ham ankomme til Ribe i sin røde Rejsekappe med Kaarde ved Siden og med det jernbundne Skrin under Armen og en Byldt med hans øvrige Ejendele, men ogsaa paa anden Maade forøger de vor Viden om Stubs sidste Aar i Ribe. De bekræfter saaledes til Overflod, at Mindedigtet over Falster maa være skrevet i Ribe, og de viser tillige, at Ambrosius Stub allerede ved sin Ankomst til Ribe har staaet økonomisk paa bar Bund. De 50 Rdlr., han kort forinden havde faaet udbetalt af Kammerherre Juel, er maaske gaaet til at betale Gæld. Det er bemærkelsesværdigt, at der ved hans Død bortset fra den gamle Gæld til Landsdommer Simonsen paa 10 Rdlr. ikke er større Gældsposter, kun lidt Smaagæld fra hans sidste Tid. Han har øjensynlig, saa længe han kunde, betalt enhver sit. (Ribe Stiftsprovsti og Ribe Købstads Provstis Skifteprotokol 1742-1784 Fol. 101 ff.; jf. Bjørn Kornerup: Fra Ambrosius Stubs sidste Aar, Kulturminder 1952 S. 40 f.).

158

Anno 1758 den 4. Sept. blev afg. Studiosi Ambrosii Stub efterladenskab ved offentlig Auction udi hans iboende Leye Huus bortsolgt paa følgende Conditioner.

1. Pengene betales 6te Uges Dagen til Mr Hemmer Klokke til Ribe Dom Kirke.

2. De som ansees insufficiente betale Pengene strax eller stille nøyagtig Caution, i vidrig Fald andsees ikke den giordte Bud. Og blev da med Auctionen fortafet som følger:

	Vahrene som sælges	Vurdering	Auction	Kjøbernes Navne	
1	Grøn Everlestig Kiortel	-	4	- 2 - 1	Morten Ørtel
1	Dito rød Vest uden Ærmer	-	4	- 1 - 1	Ditto
1	blaa og hvid sribet Nattrøye	-	2	- 4 5	Hans Friderichsen
1	Dito kort Slaab Rok med Sølvhager udi	1	-	- 1 4 -	Ditto
1	Par sorte Everlestig Buxer	-	1	8 - 4 13	Ditto
1	Par Skoe	-	1	- 3 4	Hr. Muller
1	Par Metal Spender	-	-	6 - 1 3	Mr Gosman
1	Staal Signet	-	-	8 - - 5	Mr Schumacher
1	Messing Signet	-	-	6 - - 3	Contant
2	Penne Knive	-	-	6 - - 9	Mr Bøtke
1	Time Glas	-	-	8 - - 4	Hr. Grønlund
1	Hørlærreds Skiorte	-	1	8 - 2 15	Peder Hattemager
1	Ditto	-	1	8 - 3 1	Ditto
1	Fiin Hals Krave	-	1	8 - 1 9	Rasmus Skræder
1	Ditto	-	1	8 - 1 3	Anna Hiulers
1	Ditto	-	1	8 - 2 -	Grønlund
1	Par Mancqvetter	-	2	- 3 -	Hr. Muller
1	Par Ditto	-	2	- 2 8	Hr. Grønlund
1	Par Ditto	-	2	- 2 11	Ditto
4	Smale Bind	-	-	8 - - 5	Hans Lund
6	Ditto	-	-	12 - - 8	Hans Adolph Schertling
1	Messing Stage	-	-	12 - 1 12	Søren Smed
1	Staal Lyse Sax	-	-	2 - - 3	Herman Skoemager
3	Lomme Tørklæder	-	1	- 1 6	Morten Ørtel
1	Liden Kaabber Thee Kiædel	-	2	- 4 7	Mr Gosman
1	Par sorte Strømper	-	-	8 - 1 14	Morten Hermandsen Smed
1	gammel Hat	-	-	8 - - 14	Christian Polach
1	gl. Nathue	-	-	4 - - 5	Hans Fyen Tømmermand 159
	Vahrene som sælges	Vurdering	Auction	Kjøbernes Navne	
1	Par Tøfler	-	-	4 - - 14	Contant
1	hvid Kiæp, 1 sort Silke	-	-	6 - - 4	Morten Ørtel
1	Pung, 1 Messing Daase, 1 Fyrr Staal	-	-	6 - 1 -	Mr Bech
1	Stor Steen Krukke	-	-	1 - - 2	Contant

1	Papiirs Daase	-	-	4	-	-	5	Anna Hiulers
1	læder Belte	-	-	2	-	-	3	Hans Lollich
Nogle nye Klude	-	-	2	-	-	-	11	Contant
1	Pude Hynde	-	-	8	-	-	12	Anna Hiulers
1	Stk. Hiorte Takke	-	-	1	-	-	1	Hr. Grønlund
	Bøger							
Cladenii								
Inventarium Tem- plorum	-	-	2	-	-	-	2	Hr. Herlov
Ciceronis Epistolæ	-	-	4	-	-	-	7	Nicolai Hygom
Anchersens Grammatica Latina	-	1	-	-	-	1	1	Hr. Grønlund
Mercure Galante, 1 Dansk	-	1	2	-	-	-	12	Hr. Muller
Nye Testamente le cid Tragedie	-	-	2	-	-	-	2	Hr. Herlov
Marcelli Conspectus Chrono- logiæ. Ulmer Gebiet, 2 Bil- leder	-	-	5	-	-	-	4	Mr. Hemmer
Kort Underretning at tage sig vare for Forførelse	-	-	1	-	-	-	4	Hr. Muller
Saliggjørelsens Orden	-	-	2	-	-	-	5	Rasmus Jørgensen Smed
Nye Psalme- og Bønnebog for Børn	-	-	2	-	-	-	3	Contant
Lærdom om den hellige Nadver	-	-	1	-	-	-	2	Hans Friderichsen
1	Exerpte Bog	-	-	8				
4	Stk. Vers	-	-	8	-	-	4	Hr. Muller
	Summa	7	5	9	13	4	8	
	Afgaar							
1.	Auctions Salarium							
	3 M.	4 S.						
2.	Indcasserings Penge							
	3	-						
	Bliver igjen				1	-	4	
					12	4	4 S.	
					R.	M.		

LA. Viborg. Ribe Stiftsprovsti og Ribe Købstads Provsti, »Auctions Protocol for De geistlige udi Ribe«
1682-1774 Fol. 291 r.

Haandskrifter

Kgl. Bibliotek

Gl. kgl. Saml. 843,2°. Samlingspakke. Folioark 20 x 32, 2. Halvd. af 18. Aarh. m. Stubs Digt Nr. 24.

Ny kgl. Sml. 486,2°, Samlingspakke. Som Nr. 3 Folioark 20 x 31,5, 2. Halvd. af 18. Aarh., m. Stubs Digt Nr. 69.

Ny kgl. Sml. 487,2°, *Visehaandskr. i Perg. Bind*, 20 x 32, 2. Halvd. af 18. Aarh. m. Titel: »Collectio Poesia Qvadrilingvis Eller Samling af Endeel udvolde og smukke Vers Forfattede ved adskillige Leiligheder og som enten aldeles ikke have tilforn været i Trykken bekendtgjorte, eller og ere meget rare at bekomme. I Pennen forfattede af adskillige deels berømte og gode Poeter og sammenskrevne baade i det Danske, Franske, Tyske og Latine Sprog. Forsynet med et tilstrekkelig Register«. S. 523-25 Stubs Digt Nr. 71.

Ny kgl. Saml. 492,2°, *Afskrift af Rostgaards Digte. Samtidigt Perg. Bind*, 20 x 32. S. 276, Stubs Digt Nr. 26.

Ny kgl. Saml. 493 b,2°, *Visehaandskr. Halvlæderbind med Skindremme*, 20 x 31,5, 2. Halvd. af 18. Aarh. Paa bageste Inderside af Bindet Ejernavn: »Tilhører M. Moses«; »P. Schønningh«. Indeholder flg. Digte af Stub: S. 17: Nr. 42, S. 90: Nr. 13, S. 256: Nr. 70 og S. 290: Nr. 89.

Ny kgl. Saml. 567,2°. »*Varia til dansk Historie*«, Samlingspakke. I Lægget »Vers« som Nr. 23 Stubs Vers Nr. 55 og som Nr. 13 S. 2 Stubs Digt Nr. 86.

Ny kgl. Saml. 1510,2°, »*Vers vedr. Danmark og danske eller af danske*«, voksende Samlingspakke. Heri flg. Digte af Stub: Folioark, 19,5 x 31, Nr. 26 (egenhændig Renskrift af Stub med Rostgaards Paategning dat. Maj 1741), Folioark 20 x 31,5, 1. Halvd. af 18. Aarh., med Nr. 24 og Folioark 20,5 x 34,2. Halvd. af 18 Aarh., med Nr. 42, 67, 31, 35, 41 og Tillæg III.

161

Ny kgl. Saml. 818 b,4°, *Visehaandskr.*, 16 x 20,5. Nyere Papbind, 2. Halvd. af 18. Aarh., m. Titel: »*Samling af Endeel Smukke Vers og andre Piecer, Mestendeels i Det Danske Sprog Skrevne af Hvilke, saa vidt det viides, ingen endnu ved Trykken ere Publicerede L Thura*«. Heri flg. Digte af Stub: S. 25: Nr. 31, S. 39-41: Nr. 21, 35 og 39.

Ny kgl. Saml. 819m,4°, Samlingspakke. Heri som Nr. 3 foldet Kwartblad 17,5 x 21,5 med 3 egenhændige Digte af Ambr. Stub: Nr. 95-97. Som Nr. 4 Læg paa 4 Blade i 8°, 10 x 15,5, fra Slutn. af 18. Aarh., bl.a. med flg. Digte af Stub: Nr. 113, 44 og 39.

Ny kgl. Saml. 822d,4°, »*Samling af en Deel Danske Vers*«, 2. Halvd. af 18. Aarh., Bind fra 19. Aarh., 15,5 x 19. S. 50 Stubs Vers Nr. 57.

Ny kgl. Saml. 824b III,4°. Samlingspakke. Oktavhæfte 10 x 16 m. Digte af Wessel og Anekdoter om ham. 2. Halvd. af 18. Aarh. Heri Verset Nr. 57.

Ny kgl. Saml. 860,4°. »*Gravskrifter, Vers o.l.*«, Samlingspakke. Heri Kwartark 17 x 21 med 2 indlagte Sedler. Indeholder 4 Vers af Stub: Nr. 36-38, 40, egenhændig Konzept.

Ny kgl. Saml. 827,4°, »*Conferentzraad Frideric Rostgaards Poetiske Skrifter*«. Papirbind, 19 x 23. S. 192 Stubs Vers Nr. 30.

Ny kgl. Saml. 3225,4°. Indeholder 2 Pakker m. ensartet Omslag. Paa den ene af disse Paategning, at den indeholder forskellige ældre Digte m.m. købt i en Blandingspakke paa afd. Pastor Hellemanns Auktion. Heri Hæfte i 4°, 16,5 x 21 cm., fra 2. Halvd. af 18. Aarh. m. 18 Blade med ny Blyantsfoliering. Opr. Omslag af graat Papir. Hæftet indeholder flg. Digte af Ambr. Stub: 2, 5, 7, 11, 13, 17, 23, 31, 32, 35, 38-40, 43-46, 69, 70, 86, 92, 95, 98, 113. I Noterne betegnet »Hellemann«. Se Indl. S. 50 f.

Ny kgl. Saml. 358,8°. *Stambog* fra c. 1640 for Christianus Arnisæi, Tværoktav 14,5 x 9. I den senere Del af Bogen er i 2. Halvd. af 18. Aarh. indført Digte, deriblandt S. 194 Tillæg III og S. 244 Stubs Digt Nr. 113.

Ny kgl. Saml. 458,8°, *Visehaandskrift, Halvlæderbind*, 13,5 x 19. S. 1: »En Samling af moralske

Stub, Ambrosius, *Digte*, 1972

filosofiske historiske og comiske Sange skrevne i Aaret 1787«. S. 63 Stubs Digt Nr. 69.

Ny kgl. Saml. 514,8°. 46 Blade m. ny Blyantspaginering, 10 x 16 cm. 2. Halvd. af 18. Aarh. Nyere Indbinding. S. 1: »Arier og andre Poetiske Stykker af Ambrosius Stub«. Langs Inderkanten: »I. Levin«. S. 1-53 Digte af Ambrosius Stub, alle m. samme Hd., derefter S. 54-90 m. anden 162 Hd. forskellige andre Digte. Hæftet indeholder følgende Digte af Ambr. Stub: 2, 5, 7, 11, 13, 17, 23, 31, 32, 35, 38-40, 42-46, 50, 69, 70, 72, 86, 89, 90, 92, 94-99, 101, 102, 105, 107-109, 111-115. Haandskriftet ejedes paa Fr. Barfods Tid af Sprogmanden Israel Levin. I Noterne betegnet »Levin«. Se Indl. S. 49 f.

Ny kgl. Saml. 517,8°. Visehaandskrift, 10 x 15. Halvlæderbd. fra 19. Aarh. S. 1: »Arier, Sange og Wers samt andre Poetiske Stykker samlede og sammenskrevne ved Carl Leopoldus Brochdorff. København Anno 1783«. Heri flg. Digte af Ambr. Stub: S. 35 Nr. 86, S. 37 Nr. 39 S. 126 Nr. 79 (første Vers), S. 184 Nr. 84 og S. 195 Tillæg III.

Ny kgl. Saml. 923,8°, »Allehaande Poesier fra min [N. C. L. Abrahams'] Farfader«. Uindb., 16 x 21. 2. Halvd. af 18. Aarh. Heri Hg. Digte af Stub. S. 48 Nr. 49 og S. 55 Nr. 39 og 40.

Thott 1529,4°, Samlingspakke. I Læg XVIII fra 2. Halvd. af 18. Aarh. Stubs Vers Nr. 31.

Thott 1537,4°, Visehaandskrift. 2. Halvd. af 18. Aarh. Papbind, 15,5 x 20. Indeholder flg. Digte af Stub: S. 48 Nr. 21, S. 52 ff. Nr. 35, 39, 52, 58, 49 og 48.

Thott 473,8°, Visehaandskrift, 2. Halvd. af 18. Aarh. Halvlæderbind, 10 x 16. S. 1: »Denne Bog er min H. H. Biernet«. Indeholder af Stubdigte som Nr. 112 Digtet Nr. 89 og som Nr. 117 Verset Nr. 84.

Additamenta 533,4°. Visehaandskrift. 2. Halvd. af 18. Aarh. Titel med nyere Haand: »Haandskrevne Digte, Epigrammer, Paskiller o. s. v.« 16 x 20. Nyt Bind. Fol. 79r de to Impromptuer af Stub Nr. 35 og 31.

Collins Samling 535,4°, Visehaandskrift, Hæfte i nyere Papbind mærket 2, 16,5 x 21, 2. Halvd. af 18. Aarh. Indeholder S. 5-8 følgende Digte af Ambr. Stub: Nr. 22, 31, 35, 95, 39.

Universitetsbiblioteket i Oslo

Oslo Universitetsbibliotek 1464,4°. Heri Folioblad 19 x 23 m. Stubs Digt Nr. 65. 2. Halvd. af 18. Aarh.

Dansk Folkemindesamling

Foto af Haandskrift tilhørende J. J. Espersen m. Titel: »Viise-Bog som tilhører mig underskrevne Johannis Henricus Leegaard«. Paa Bagsiden
163

af Titelbladet: »Begyndt den 20. Augustii 1755«. Oktavbind med Læderbind, paa Forsiden H. H. L. (dvs. Hans Henrik Legaard). Indeholder af Stubdigte Nr. 6 og første Vers af Nr. 11.

Rigsarkivet

Klevenfeldts Samlinger 12: Poul Løvenørn. 2 sammenhæftede Folioark 21 x 32,5 med Stubs Digt Nr. 24.

Landsarkivet, Viborg

Haandskriftsamlingen, tidl. Catharine Kirkes Arkiv i Ribe. Protokol med kongelige Reskripter m.m. Heri f. 224 Stubs Digt Nr. 75.

Ribe Bispearkiv. Egenhændigt Brev til Stiftamtmand G. F. Holstein dat. 5. Juni 1756 med Stubs Digt Nr. 82.

Ribe Katedralskoles Bibliotek

D 25: Stubiana. Indeholder følgende Stykker: 1. 2 sammenhæftede Folioark 20,5 x 33 med flg. Digte af Ambr. Stub: Nr. 17, 24, 31, 33, 35, 42, 43, 46, 50, 60, 75-78, 85, 86, 92. Paa de to sidste Sider er indført et satirisk tysk Digt af Dr. Joachim Lange mod Filosooffen Wolff, et Svar derpaa af Provst Reinbek i Berlin og endelig 4 danske Smaadigte af Rektor Bredal. 2. Kwartblad 15,5 x 20 med Stubs Digt Nr. 91. 3. 2 sammenhæftede Kwartark med Stubs Digt Nr. 71. 4. 2 Kwartark 15 x 20 med Tillæg II: Svar til Calumnianten. 5. 2 sammenhæftede Oktavark med samme Digt. I Noterne er 1. betegnet »Ribe« med Nummer i Parentes, de øvrige Stykker er betegnet »Ribe«. Se Indl. S. 48.

Privateje

Guldbergs Salmebog fra 1780erne i Læderbind m. Spænder i Direktør Holger M. Rasmussens Samlinger. Paa Indersiderne i Bindet to Digte 164 med Navnet Ambrosius Stub under begge Digte, paa forreste Bindside Nr. 118 og paa bageste Nr. 119. Se Indl. S. 68.

Eksemplar af Heibergs »Arier og andre Poetiske Stykker af Ambr. Stub« 1771 tilhørende Redaktør Hans Andersen, Aarhus. Paa Indersiden af Bindet Navnet Christianus Eilschovius. S. 77 er indført Stubs Vers Nr. 76 og S. 78 Nr. 77. Se Indl. S. 68.

Tryk og Udgaver

»Da man spurgte til Thorsinge, At Den Høy-Ædle og Velbaarne Frue Frue Adolphine Christine Rostgaard, Ved en salig Himmelfart Den 16. Augustij Anno 1740. Havde efterladt Sin allerkiæreste Herre Den Høy-Ædle og Velbaarne Hr. Justits-Raad og Lands-Dommer Hr. Christian de Stochfleth, i een høybedrøvet Enke-Stand, Blev følgende Tanker overleverede til Papiiret Af En Pligt-skyldig Client. Ambrosius Stub. Imprimatur C. Thestrup. Kiøbenhavn, Trykt hos Owe Lynow, Kongel. Universitets Bogtrykker«. Folio. Eksemplar i Rigsark. Haandskriftsaml. Personalhist. Stockfleth. Stubs Digt Nr. 25. Se Indl. S. 20 f.

»Kiøbenhavnske Danske Post-Tidender« 1752 11. Dec. Nr. 99. Stubs Digt Nr. 71. Se Indl. S. 37 f.

Do. 1753 6. April Nr. 28. Stubs Digt Nr. 72. Se Indl. S. 40 f.

Samuel Simon Weise: Det Danske Syngende Nympe-Chor. 1ste Samling 1753. Heri som Nr. 1 Stubs Digt Nr. 72.

»Da Hans Kongel. Majest. Vor Allernaadigste Arve Konge og Herre Den Stormægtigste Monarch Kong

Friderich den Femte Hans Høye Fødsels-Dag d. 31. Martii 1757 Blev celebreret med Oration og Music paa det Kongelige Gymnasio udi Odense blev dette indsendt fra den bekiente Danske Poët Ambrosius Stub. Odense tryckt hos Peter Wilhelm Brandt«. Folio. Eksemplar i Kgl. Bibl. Stubs Digt Nr. 83. Se Indl. S. 41.

»Danmarks og Norges Oeconomiske Magazin« 1. Bd. Kiøbenhavn 1757. Efter Fortalen, dat. 28. Okt. 1757, Stubs Vers Nr. 84. Se Indl. S. 41.

Fruentimmer- og Mandfolke Tidende 1768. Heri S. 3 som Nr. 10 Stubs Digt Nr. 86.
165

Samling af adskillige Moralske Sange, nye og lærerige Oder og Arier for det smukke Kiøn. Aalborg 1771. Heri S. 22 som Nr. 12 Stubs Digt Nr. 10.

»Moersomme Læse- og Synge- Kabinet indeholder Læseværdige Stykker, samt nye Kiempeviser, andre Viser og Arier, Mørketaler og Sindbilleder etc. Kiøbenhavn 1775«. Eksemplar i Univ. Bibl. S. 12 Stubs Digt Nr. 13.

En meget smuk Nye Sang over det menneskelige Livs Løb, og begynder saaledes: Fødes er vor første Smerte etc. Trykt i Haderslev 1789. Indeholder Tillæg III.

»Kiøbenhavns Aften-Post« 1790 Nr. 46. Stubs Digt Nr. 69 V. 3 og 5.

»Ikun Tanker til en altid behagelig Eftertanke i December Maaned 1792 og fremdeles«. S. 10. Digtet Tillæg III.

Hesperus III (1820) S. 301 Stubs Digt Nr. 24. Se Indl. S. 46.

[T. S. Heiberg]: »Arier og andre Poetiske Stykker af Ambr. Stub. Kiøbenhavn 1771. Trykt hos H. J. Graae, Boende ved Gammel Strand«. Indeholder Digtene 2, 5, 7, 11, 13, 17, 23, 31, 32, 35, 38-40, 42-46, 69, 70, 72, 86, 89, 90, 92, 94-99, 101, 102, 105, 107-109, 111-115. I Noterne betegnet »Heiberg 1771«. Se Indl. S. 49.

[T. S. Heiberg]: »Arier og Sange. Første Bind. Bestaaende af et par Hundrede Sange. Kiøbenhavn 1773. Trykt og bekostet af H. J. Graae, boende Knabro-Strædet Nr. 70«. Indeholder Digtene 2, 5-17, 20, 23, 38, 44, 57, 59, 70, 86, 88, 89, 92. Se Indl. S. 51 ff.

[T. S. Heiberg]: »Arier og Sange. Anden Deel. Bestaaende af to Hundrede og Firsindstve Stykker. Kiøbenhavn 1777. Trykt og bekostet af H. J. Graae, boende i Knabroe-Strædet i No. 70«. Indeholder Digtene 31, 32, 35, 42, 45, 66, 69, 84, Tillæg III. Se Indl. S. 51 ff.

[Christian Stub]: »Arier og andre Poetiske Stykker af Ambrosius Stub. Andet, rettede og forøgede Oplag. Odense 1780. Trykt i det Kgl. Privil. Adresse-Contoires Bogtrykkerie«. Tilegnet Grev Friderich af Ahlefeldt. Indeholder Digtene 2, 5-7, 11, 13, 17-19, 21, 23, 24, 27, 31, 32, 35, 38-40, 42-47, 57, 59-61, 68-70, 72, 74, 84, 86-88, 90-117. I Noterne betegnet »Chr. Stub 1780«. Se Indl. S. 53 ff.

»Anhang til Ambrosii Stubs Poetiske Tanker af Christian Stub. Odense 1782. Trykt i det Kongel. Privil. Adresse-Contoires Bogtrykkerie«. Tilegnet Kammerherre Friderich Juel til Thaarsinge. Med »Anhang af Christian Stub«. Indeholder Digtene 4, 8-10, 12-16, 20, 22, 34, 48-51, 166 53, 58, 62, 63, 65, 66, 71, 83. I Noterne betegnet »Anhang 1782«. Se Indl. S. 55 ff.

»Ambrosius Stubs samlede Digte, Tredie Udgave besørget ved Frederik Barfod Kiøbenhavn. Forlagt af Samfundet til den danske Litteraturs Fremme«. 1848-1852. XCVIII + 203 Sider. Indeholder 95 Digte. I Noterne betegnet »Barfod III«. Se indl. S. 58 f.

»Samlede Digte af Ambrosius Stub. Fjærde Udgave. Besørget ved Frederik Barfod. Forlagt af G. E. C. Gad«. 1878. VI + 138 Sider. Indeholder 105 Digte. I Noterne betegnet »Barfod IV«, men citeres kun, hvor Udgaven har Noter. Se Indl. S. 59.

»Samlede Digte af Ambrosius Stub, Femte Udgave besørget ved Frederik Barfod. Forlagt af G. E. C. Gad 1879«. Indeholder 105 Digte. I Noterne betegnet »Barfod V«, men citeres kun, hvor Udgaven har Noter. Se Indl. S. 59.

»Ambrosius Stub. Samlede Digte. Udgivet ved Henning Fonsmark«. Hans Reitzels Forlag. 1961. Indeholder 108 Digte. I Noterne betegnet »Fonsmark«. Se Indl. S. 59 f.

Gravskrifter

Tavle i Køng Kirke over Morten Stubs Svigerforældre Christopher Hansen i Stormgaard, d. 1715, og Hustru Kirsten Pedersdatter, d. 1730. Se Nr. 3.

Tavle smst. over Morten Stub, d. 1725, og hans Hustru Karen Møller, d. 1743. Se Nr. 29.

Tavle i Vedtofte Kirke over Karen Møllers anden Mand Hans Giislef, d. 1741. Se Nr. 28.

Tavle i Verninge Kirke over Ambrosius Stubs Svoger Pastor Schyth, d. 1756. Se Nr. 81.

I Noterne til Digtene henvises til følgende litterære Arbejder ud over de allerede nævnte:

Sperontes (Scholze): Singende Muse an der Pleisse. Leipzig 1741 (ældste Udg. 1736).
167

P. N. Thorup: »Rector Falsters Biographie« (Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Ribe 1828).

A. P. Berggreen: Folke-Sange og Melodier III 1845.

J. Kinch: »Bidrag til Ambrosius Stubs samlede Digte efter nye Kilder« (Indbydelsesskrift til de offentlige Examinere i Ribe Kathedralskole Juli 1854). I Noterne betegnet »Kinch«.

C. F. Bricka: Historisk Tidsskr. 4. Rk. VI S. 10 Note 3, 1877-78.

R. Mejborg: Gamle danske Hjem 1888.

A. D. Jørgensen: »Ambrosius Stub« (Dansk Tidsskr. 1898 S. 1 og Historiske Afhandlinger III 1898 S. 464). I Noterne betegnet »A. D. Jørgensen« med Sidetal efter Hist. Afhandlinger.

P. Severinsen: »Smaating af Ambrosius Stub« (Dania VIII 1901 S. 58).

O. Andrup: »Vel født er vel en Trøst«. Danske Studier 1909 S. 216.

H. Trier: Ambrosius Stub, Udvalgte Digte 1912.

Samme: Digterisk Fællesgods, Tilskueren 1921, S. 356 f.

G. L. Wad: Et Impromptu af Ambrosius Stub og andre Vers, Fra Fyens Fortid III, 1921, S. 204 ff.

P. Severinsen: »En Variant« (til »Kongen opnaa snehvid Alder«). Danske Studier 1922 S. 75.

Ad. Clément: »Et Patriotisk Ynske« Svar paa foreg. (Danske Studier 1922 S. 178).

Th. A. Müller: »Om Ambrosius Stubs Liv og Personlighed« (Festskrift til Kristian Erslev 1927 S. 409 og i Afhandlinger i Udvalg 1945 S. 176).

Vilh. Andersen: Illustreret dansk Litteraturhistorie II 1934. I Noterne betegnet »Vilh. Andersen«.

H. Brix: Analyser og Problemer I 1933.

Samme: Danske Digtere 3. Udg. 1951.

Samme: Ambrosius Stub 1960.

T. Vogel-Jørgensen: Bevingede Ord, 1940, Sp. 595.

F. J. Billeskov Jansen: Danmarks Digtekunst II 1947, 2. Udg. 1964.

Samme: Den danske Lyrik før 1800, 1963, 2. Udg. 1967.

Samme: Dansk Litteratur Historie (Politikens Forlag) I 1964.

B. Kornerup: Fra Ambrosius Stubs sidste Aar, Kultur minder 1952 S. 38 ff.

Jørgen Ottosen: »Nogle Brix-Konjekter til Ambrosius Stub« (Danske Studier 1962 S. 106). I Noterne betegnet »Ottosen«.

E. Kroman: Ambrosius Stub og hans ærøske Forbindelser 1967.

168

169

Oversigt

over Forholdet mellem Rækkefølgen af Digtene i Udgaven og Rækkefølgen i de vigtigste Haandskrifter og tidligere Udgaver

170

	Levin	Heiberg	Chr. Stub	Hellemann
1 Borrichii sic alma domus				
2 Gid den faae Skam	34	34	47	11
3 Paa denne Steen				
4 Endog til Brude-Seng				
5 Min eene kiære	24	24	37	22
6 Oprigtighed, min Fryd			59	
7 Jeg lever jevnt fornøyet	21	21	34	10
8 Bestandighed er rar				
9 Trofasthed er den Dyd				
10 Spring, Hierte				
11 Hierte Ven! vi ere lige	17	17	30	9
12 Uskyldig Tidsfordriv				
13 Jeg har kun Dyden kiær	20	20	33	7
14 Du deylig Rosen-Knop				
15 See, Skiønhed er en Skat				
16 Skal Dahlens Lillie				
17 Medgangs Ven	19	19	32	8
18 Som en nøysom jeg foragter			54	
19 Er mit Hiem end ey saa nær			27	
20 Haab ikkuns! Haab kuns				
21 Nærværende Anton			21	
22 Her holdes Vare fal				
23 Den kiedsom Vinter	22	22	35	12
24 Man har for nylig hørt			67	
25 Vor brave Stochfleth sad				
26 Toe Rigers Fader Selv				
27 Jeg lever vel tilfreds			57	
28 Man saae ham al sin Tid				
29 Gak Leser og betragt				
30 Her seer jeg Tiiden har				
31 Vor Neubergs Bryst	32	32	45	16
32 Reen Handel og Vandel	28	29	42	15

33	Skal skaalen tømmedes ret				
34	Saa stiger dyb Forstand				
35	Ved Vinen den klare	31	31	44	17
36	Stadfæst dit Forsyns Verk				
37	Adam var min første Fader				
38	Hver tiime er forgyldt	27	27	40	5
39	Af 3 er den eene	36	36	49	18
40	Af tre blev dend ene	37	37	50	19
41	Tiden løber som en Floed				
42	Rare Printz	33	33	46	

171

Anhang	Arier og S.I	Arier og S. II	Ribehs.	Barfod III	Barfod IV og V	Fonsmark
	77			53	52	53
				S. 197	99	101
6				64	65	64
	160			47	46	47
	57			39	38	39
	55			37	36	37
16	72			40	39	40
17	73			41	40	41
18	74			42	41	42
	75			48	47	48
19	106			52	51	52
20	107 (a)			36	35	36
21	107 (b)			44	43	44
22	105			43	42	43
23	66			45	44	45
	112		3	35	34	35
				38	37	38
				34	33	34
24	76			31	104	107
				80	83	80
14				89	90	89
	189			46	45	46
			8	62	62	62
				94	103	106
				51	50	51
				S. 196	98	100
		197	4	70	73	70
		269		67	70	67
			13		85	95
3				81	84	81
		193	12	69	72	69
	110			66	69	66
				72	75	72
				73	76	73
		56	11	58	57	58

172

43 Du lille Ande Noer	35	35	48	20
44 Jeg laver tynd Caffé	29	28	41	14
45 Græm Dig aldrig	30	30	43	24
46 Her findes Hierter nok	38	38	51	21
47 Verden er et Flyve-Sand			52	
48 Nei den Ræson var syg				
49 Min Brude-Seng blev reedt				
50 En fremmed Medicus	43			
51 O rige Nøisomhed				
52 Jeg er ey død endnu				
53 Hin Samson slog paa Land				
54 Efter Ærter				
55 Gak bort, Nord-Vest				
56 Tjen ærlig, vel og tro				
57 Fødes. Græde. Svøbes. Ammes			53	
58 Din Qvindes Skiærs-Ild				
59 Nu er jeg befriet			65	
60 Begierlighed, saa bøi dit Knæ			63	
61 Her bragte Tiden en Pocal			64	
62 Herop vor Glædskabs danske Flag				
63 Her er jo Fred				
64 Her skiuler Muld og Nat				
65 Hvi har min Moder giftet sig				
66 Forhadte Navn af Toldforpagter				
67 See Himlen skienkte Os				
68 Lad Krig fornøye Potentater			61	
69 Er nogen, jeg er glæde riig	23	23	36	13
70 Ey saa hvi tripper du	25	25	38	23
71 Vor stoere Falsters Liv				
72 Toe Rigers Velfærds Fødsels Dag	26	26	39	
73 Her sover da Dit Støv				
74 Vi har alle den samme Troe			62	
75 I Dyder bandt min Siæl				
76 Er Daasen ikke rar og Net				
77 Jeg er et Hoved uden Krop				
78 Mand, Mand, Mand				
79 Vel født er vel en Trøst				
80 Jeg staar paa mine Fødder				
81 Oprigtig Herrens Fygt				
82 De viiser, som man seer				
83 Her glæde sig, hvad der kan glædes				
84 Kongen opnaae Snee-hviid Alder			60	

173

Anhang	Arier og S. I	Arier og S. II	Ribehs.	Barfod III	Barfod IV og V	Fonsmark
			5	71	74	71
	199			56	55	56
		270		68	71	68
			7	74	77	74
				75	78	75
7				82		82
9				84		84
13			6	88	89	88

10			86	87	86
15			79	82	79
			90		90
			91	91	91
			92	92	92
	90		95	105	108
8			83	86	83
	127		50	49	50
		15	76	79	76
			77	80	77
1			59	58	59
12			87	88	87
				61	
11			85		85
25	37		65	66	65
			55	54	55
	111		54	53	54
	144		49	48	49
5			63	64	63
			60	59	60
				63	
			78	81	78
		10		94	96
		14		95	97
		17		97	99
		16		96	
			93	93	93
					98
			S. 197	100	102
			S. XXXIX	67	94
2			61	60	61
	266		57	56	57

174

		Levin	Heiberg	Chr. Stub	Hellemann
85	Da mangel har forvoldt				
86	Hvad vindes ved Verdens	16	16	26	2
87	Saa sortnes vort Levnets			55	
88	Uforsagt hvordan min Lykke			56	
89	Vaare Dage løbe fage	41	42		
90	Jeg seer dit Kunstverk	39	39	24	
91	O! min Siæl du gaaer og vanker			16	
92	Hvi render I Verdens Olympiske Gecke	18	18	31	6
93	Her slaaer jeg ald min Sorg			58	
94	Hvad Regner Naturens Randsagere op	2	1	1	
95	Før din hellig Lyst blev syndig	4	3	3	1
96	Høye Gud! Vort Fald, des verre	5	4	4	
97	O du dybe Fald og Vaade	6	5	5 og 28	
98	Bedrøvet Verdens Glæde	7	6	6	3
99	I hvad min Talsmand læd	42 (V. 4)	41 (V. 4).	17	
100	Var Jesus end paa Korset bragt			18	
101	Een Røver og til Paradis	13	13	19	
102	O! høye Raab	14	14	20	

103 Kan Tørstens Brand			21
104 De Prophetiers lange Regning			22
105 Lyksalig endte Da	15	15	23
106 Ach! hvi har jeg dog saalænge			13
107 Vel an, endskiønt jeg skal	10	9	9
108 Op af Synden	9	8	8
109 Jesu Kors lad eene blive	8	7	7
110 Ach hører Himlens Ord			14
111 Eya! hvor Synden trykker	11	11	11
112 Et varigt Vel er dog engang at finde	12	12	12
113 Giv Sag og Søgmaal	1	10	10
			4
114 Vel dig din Sag er god	40	40	25
115 Seer jeg Naadens Frelser Mand	3	2	2
116 Jeg er fornøyet med min Gud			29
117 Seer det end for dig dunkelt ud			15
118 Hvad er vor Glæde dog			
119 Bort Jordisk Sorg			

175

Anhang	Arier og S. I	Arier og S. II	Ribehs.	Barfod III	Barfod IV og V	Fonsmark
			1		68	105
87			9	27	27	27
				28	28	28
69				29	29	29
56				30	30	30
				26	26	26
				32	31	31
91			2	33	32	32
				1	1	1
				2	2	2
				3	3	3
				4	4	4
				13	13	13
				5	5	5
				6	6	6
				7	7	7
				8	8	8
				9	9	9
				10	10	10
				11	11	11
				12	12	12
				14	14	14
				15	15	15
				16	16	16
				17	17	17
				18	18	18
				19	19	19
				20	20	20
				21	21	21
				22	22	22
				23	23	23
				24	24	24

Alfabetisk Fortegnelse over Digtene efter Førstelinier

Numrene paa Digtene er anført i skarp Klamme foran Noterne.

Ach! hvi har jeg dog saalænge	Nr.	106
Ach hører Himlens Ord	-	110
Adam var min første Fader	-	37
Af tre blev dend ene, dend anden dog lug	-	40
Af 3 er den eene den anden ey lig	-	39
Bedrøvet Verdens Glæde	-	98
Begierlighed, saa bøi dit Knæ	-	601
Bestandighed er rar	-	8
Borrichii sic alma domus	-	1
Bort Jordisk Sorg	-	119
Da mangel har forvoldt, Clienten ey betaler	-	85
De Prophetiers lange Regning	-	104
De viiser, som man seer, Enhver et naadigt Øye	-	82
Den kiedsom Vinter gik sin gang	-	23
Din Quindes Skiærs-Ild var dit Helved alle Dage	-	58
Du deylig Rosen-Knop	-	14
Du lille Ande Noer	-	431
Efter Ærter	-	54
En fremmed Medicus i Lægekunsten øvet	-	50
Een Røver og til Paradis	-	101
Endog til Brude-Seng er Middel-Veien sikker	-	4
Er Daasen ikke rar og Net	-	76
Er mit Hiem end ey saa nær	-	19
Er nogen, jeg er glæde riig	-	69
Et varigt Vel er dog engang at finde	-	112
Ey saa hvi tripper du saa fast	-	70
Eya! hvor Synden trykker	-	111
Forhadte Navn af Toldforpagter	-	66
Fødes. Græde. Svøbes. Ammes	Nr. 57 og Till. III	
Før din hellig Lyst blev syndig	Nr.	95
Gak bort, Nord-Vest	-	55 177
Gak ind, ô Siæl, gak ind! om du vel har i Sinde	Tillæg IV	
Gak Leser og betragt din egen Død og Grav	Nr.	29
Gid den faae Skam der slaaer i dag	-	2
Giv Sag og Søgsmal, naar du vil	-	113
Græm dig aldrig; thi det svier	-	45
Haab ikkuns! Haab kuns! bekymrede Hierte	-	20
Her bragte Tiden en Pocal	-	61
Her er jo Fred	-	63
Her findes Hierter nok, her findes 10 for Et	-	46
Her glæde sig, hvad der kan glædes	-	83
Her holdes Vare fal	-	22
Her seer jeg Tiiden har	-	30

Her skiuler Muld og Nat en Konges Værdig Dotter	-	64
Her slaaer jeg ald min Sorg reent hen i Veyr og Vind	-	93
Her sover da Dit Støv udi sin Jorde-Blee	-	73
Herop vor Glæds-kabs danske Flag	-	62
Hin Samson slog paa Land en Løve, som var bister	-	53
Hierte Ven! vi ere lige	-	11
Hvad er vor Glæde dog	-	118
Hvad Regner Naturens Randsagere op	-	94
Hvad vindes ved Verdens vidtløftige Hav	-	86
Hver tiime er forgylt	-	38
Hvi døde du saa snart, du lille Ande-Noor	-	43 II
Hvi har min Moder giftet sig	-	65
Hvi render I Verdens Olympiske Gecke	-	92
Høye Gud! Vort Fald des verre	-	96
I Dyder bandt min Siæl	-	75
I hvad min Talsmand leed	-	991
Jeg er ey død endnu, jeg ligger kun og luurer	-	52
Jeg er et Hoved uden Krop	-	77
Jeg er fornøyet med min Gud	-	116
Jeg har kun Dyden kiær	-	13
Jeg laver tynd Caffé	-	44
Jeg lever jevnt fornøyet	-	7
Jeg lever vel tilfreds	-	27
Jeg seer dit Kunstverk store Gud	-	90
Jeg staar paa mine Fødder	-	80 178
Jesu Kors lad eene blive	Nr.	109
Kan Tørstens Brand fortørre den	-	103
Kongen opnaae Snee-hviid Alder	-	84
Lad Krig fornøye Potentater	-	68
Lyksalig endte Da! min Frelser sine Dage	-	105
Man har for nylig hørt Kanoners hule Torden	-	24
Man saae ham al sin Tid	-	28
Mand, Mand, Mand	-	78
Medgangs Ven har lært at smiile	-	17
Min Brude-Seng blev reedt i Muld	-	49
Min eene kiære	-	5
Misundelse bøyy her dit Knæ	-	60 II
Nei den Ræson var syg, der knæler strax og falder	-	48
Nu er jeg befriet for Kierligheds Pagt	-	59
Nærværende Anton og Anna hands Brud	-	21
O du dybe Fald og Vaade	-	97
O! høye Raab, hvis lige aldrig hørtes	-	102
O! min Siæl du gaaer og vanker	-	91
O rige Nøisomhed	-	51
Op af Synden	-	108
Oprigtig Herrens Frygt, foruden Svig og Sminke	-	81
Oprigtighed, min Fryd	-	6
Paa denne Steen de Naune staa	-	3
Prent selv Immanuel	-	99 II
Rare Printz! toe Kongers glæde	-	42
Reen Handel og Vandel florere i Landet	-	32
Saa sortnes vort Levnets den blideste Dag	-	87
Saa stiger dyb Forstand til norske Klippers Toppe	-	34

See Himlen Skienkte Os Kong Friderich den Femte	-	67
See, Skønhed er en Skat	-	15
Seer det end for dig dunkelt ud	-	117
Seer jeg Naadens Frelser Mand	-	115
Skal Dahlens Lillie af Foragt	-	16
Skal skaalen tømme ret	-	33
Som en nøysom jeg foragter	-	18
Spring, Hierte! spring forbi de Døre	-	10
Stadfæst dit Forsyns Verk, det huus o fromme Gud	-	36 179
Tiden løber som en Floed	Nr.	41
Tjen ærlig, vel og tro	-	56
Toe Rigers Fader Selv og Moder seer mand stige	-	26
Toe Rigers Velfærds Fødsels Dag	-	72
Trefoldig Nar tredobbelte	Tillæg II	
Trofasthed er den Dyd, jeg søger	Nr.	9
Uforsagt hvordan min Lykke	-	88
Uskyldig Tidsfordriv jeg har	-	12
Var Jesus end paa Korset bragt	-	100
Ved Vinen den klare	-	35
Vel an, endskiønt jeg skal	-	107
Vel dig din Sag er god	-	114
Vel født er vel en Trøst	-	79
Verden er et Flyve-Sand	-	47
Vi har alle den samme Troe	-	74
Vor brave Stochfleth sad forleeden Dag saa eene	-	25
Vaare Dage løbe fage	-	89
Vor Neubergets Bryst	-	31
Vor stoere Falsters Liv fandt just i Død sin Vinding	-	71

180

181

Billedfortegnelse

Bind I

1.	Ambrosius Stubs Fødested i Landsbyen Gummerup	16
2.	Mindesten ved Fødestedet. Rejst 1905	16
3.	Døbefonten i Køng Kirke	17
4.	Odense Latinskole	17
3.	Kobberstukket Prospekt af Odense 1762	32
6.	Ambrosius Stubs Kvittering i Legatprotokollen	32
7.	Ambrosius Stubs Kvittering i Gymnasiasternes Kvitteringsbog 1725	33
8.	Københavns Universitet. Kobberstik 1764	33
9.	Københavns Brand 1728. Kobberstik	48
10.	Borchs Kollegium	48
11.	Mindetavler i Køng Kirke	49
12.	Verninge Præstegaard. Tegning 1881	64
13.	Matrikelkort over Langsted By	64
14.	Verninge Kro	64
15.	Prospekt af Faaborg. Kobberstik 1767	65

16.	Gaardinteriør fra Jacob Engbergs Hus, Faaborg	80
17.	Portræt af Niels Juel	81
18.	Valdemarsslot. Tegning 1754	81
19.	Forhallen paa Valdemarsslot	88
20.	Farvandet mellem Ærø og Taasinge. Jens Sørensen Sø kort 1692	88
21.	Plan over Ærøskøbing o. 1680	88
22.	Den gamle Købmandsgaard, Ærøskøbing	89
23.	Plan over Ærøskøbings Kirke med Omgivelser. 1734	96
24.	Digt over Døren paa Clausens Købmandsgaard	96
25.	Gamle Ladelænger i Clausens Købmandsgaard	97
26.	Søndergade i Ærøskøbing. Tegning af Pietro Krohn 1867	112
27.	Billedhugger Hammerichs Museum, Ærøskøbing	113
28.	Ærøskøbings ældste Hus, »Kiøbinghus«	113
29.	Gavlhus i Søndergade, Ærøskøbing	120
30.	Huset »Østerlide«, Ærøskøbing	120
31.	Portræt af Poul Vendelboe Løvenørn	120
32.	Sørgedigt over Chr. Stockfleth's første Hustru	120 182
33.	Portræt af Frederik Rostgaard 1741	121
34.	Albani Torv, Odense	128
35.	Stubs Bolig paa Hjørnet af Claragade og Sct. Annagade, Odense	128
36.	Overgaden i Odense. Maleri fra omkr. 1800	129
37.	Kælderen under Odense Løveapotek	129
38.	Portræt af Chr. Stockfleth	144
39.	Voldsted ved Søholm	144
40.	Odense adelige Jomfrukloster	144
41.	Biblioteket i Odense Jomfrukloster	144
42.	Stubs Udkast til Udsmykning af Portbygning paa Brahesholm	145
43.	Trætavle i Vedtofte Kirke	145
44.	Portræt af Chr. Rantzau	160
45.	Brahesborg	160
46.	Portræt af Niels Juel omkr. 1750	161
47-48.	Stubs Autograf i Arnold: Wahre Abbildung	168
49-50.	Stubs Indførsler i Biblioteksregistrant paa Valdemarsslot	168
51.	Stubs Biblioteksregistrant fra Valdemarsslot	169
52.	Kiste i Valdemarsslot Bibliotek	184
53.	Biblioteket paa Valdemarsslot	184
54.	Materialeregnskab fra Valdemarsslot	184
55.	Tremastet Galiot af samme! Type som Juels »Thorsing Slot«	184
56.	Frederik V/s Rejse 1749. Kobberstik af Poul I. Grønvold	185
57.	Byfane fra Faaborg	192
58.	Glarmesterregning fra Valdemarsslot	193
59.	Stubs Kvittering for 50 Rdlr. Oktober 1752	193
60.	Portræt af Niels Juel sidst i 1750erne	208
61.	Ambrosius-Egen paa Taasinge	209

Bind II

62.	Prospekt af Ribe. Kobberstik 1768	24
63.	Portræt af Chr. Falster	24
64.	Stubs Digt i »Kiøbenhavnske Danske Post-Tidender« 11. Dec. 1752	24
65.	Mindetavle paa Jens Sadelmagers Hus, Ribe	25
66.	Ribe Bispegaard »Taarnborg«	25
67.	Portræt af Ludvig Chr. v. Oertz	40
68-69.	Stubs Digt i »Det Danske Syngende Nympe-Chocr« 1753	40
70.	Portræt af Hans Adolph Brorson. 1756	41

71.	Weiss' Vinstue, Ribe	48
72.	Tavle over Døren i Weiss' Vinstue	49 183
73.	Interiør fra Weiss' Vinstue	64
74.	Det gamle Apotek i Ribe	64
75.	En af Ribes Kanaler	64
76.	Nørreport og Ydermøllen i Ribe før 1843	65
77.	Vandmølle i Ribe	80
78-79.	Stubs Ansøgning til Stiftsamtmænd Holstein	80
80.	Portræt af Georg Frederik Holstein	81
81.	Hjørnet af Storegade og Sortebrødregade i Ribe	96
82.	Digt til Frederik V.'s Fødselsdag 31. Marts 1757	97
83.	Pastor Grønlunds Dagbogsnotat om Stubs Død	112
84.	Indførsel i Ribe Stiftsprovsti Skifteprotokol	113
85.	Indførsel i St. Catharine Sogns Kirkebog 1758	128
86.	Indførsel i Ribe Katedralskoles Regnskabsprotokol 1758	129
87.	St. Catharine Kirke og Kloster	136
88-89.	Fortegnelse over Stubs Ejendele, solgt paa offentlig Auktion 4. Sept. 1758	136
90.	Indkaldelse af Arvinger til Stubs Bo	137
91.	Mindesten i »Hansinelund« ved Ølgod	137
92.	Mindesten i Køng Højskoles Have. Rejst 1905	144
93.	Titelblad til »Arier og andre Poetiske Stykker«, 1771	145
94.	Titelblad til »Arier og andre Poetiske Stykker«, 2. Oplag 1780	160
95.	Titelblad til »Anhang til Ambrosii Stubs Poetiske Tanker«. Udgivet af Chr. Stub 1782	161